

ERDÉLYI LÁMPA

Ngs. Ramaszetter Róbert urnak
HUNGARIA 1., Disztér 2. tp. Budape

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

Szerkesztőség és kiadónivalai: Oradea—Nagypárad, Str. Reg. Carol 5.
v. Szilágyi Dezső-ucca — Telefon 27

Előfizetési árak:
Belföldön: egész évre 900, félre 400, negyedévre 210, egy hóra 70 let.
Magyarországon: Egész évre 60 P, félre 30 P, negyedévre 15 P
Külföldön: egész évre 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

Hitler a hatalomban

Világjelentősége van a német belpolitikai fordulatnak

Hitler Adolf kancellári kinevezése a parlamenti erőviszonyok követelése szerint már hamarabb be kellett volna, hogy következzen. Tehát ez a kinevezés most úgy is tekinthető, mint az aránylag legnagyobb és legtömegesebb belpolitikai nép-erőre való támaszkodás, a parlamenti követelmények megtartásához való visszatérés.

Ugyanis a Hitler nemzeti szocialista pártja mégis csak a német birodalom legnagyobb pártja, amelyhez képest az utána következő legtömegesebb párt is csak felényi szavazatszámot jelent. A nemzeti szocialista-párt a legutóbbi, november 6-iki választás alkalmával még mindig 12 milliónyi szavazatot hozott össze, vagyis annyit, amennyire a világ egyetlen parlamenti többsége se hivatkozhatik. Az utána következő legnépesebb párt a szociáldemokratáké, de ennek is már csak hétmillió a szavazata. Tehát a Hitlerék tömegereje mégse elhanyagolható jelenség, kormányzati szempontból se.

Ennek megfelelően logikus volt a megoldás, hogy a német birodalom elnöke Hitler juttatta a német kormányhatalomba. Akik „reakciót” emlegetnek és egyéb elszörnyülködést visznek végbe emiatt, azok következtelenek, mert egy tízenkémillió szavazattömegnek, a német közvélemény viszonylagos szótöbbségének és legerősebb akarattöbbségének és legerősebb akarattöbbségének a mellőzését akarnák. Ha saját eszméik volnának ilyen néperőben, akkor bizonyára hangosan megkövetelnék, hogy e néperő jogán a feltétlen hatalomban legyenek.

Másik izléstelenesség volt, amivel az úgynevezett „baloldali” felfogások vidékéről Hitler „mázolósegéd”-ként szerették csufolni, s feltűnő kárörömmel az unalomig feszegették, hogy ez a „hitvány demagóg” mégse kerülhet hatalomra. Visszaesett a pártja, nem csinált forradalmat kellő időben, lejárt, stb., stb. Nos, a fejlemények azt mutatják, hogy a mázósegéd mégis a világ eseményeinek egyik tényezője lett, s hogy nem járt le, hanem csak még ezután fog esetleg lejárni. Közben azonban az általa lefokozott néperőnek el kell végeznie a maga rendeltetését és igen lehetséges, hogy ama néperőnek az irányeszméi mély alaktató nyomokat hagynak Európa további fejlődésében. Szembenállást fognak kifejteni a békeszerződések egyoldalú hatalmi rendszere ellen s határozott lökést fognak előidézni, hogy a háború utáni állapotokat eldöntően tisztázzák.

Hitler pártjának és világnézeti eszméinek mindenestre megvan ez a rendeltetése, s az a maga útját meg is fogja

tenni. Ezért nézik a Hitler hatalomra jutását mindenütt úgy, mint fontos fordulatot a világeseményekben. A „mázolósegéd” a maga alakját egész Európa, sőt az egész világ térképére felmázolta.

Ami faji elfogultság és vallásellenesség van a Hitler nemzeti szocialista rendszerében, azzal a katolikus világnézet igen határozottan kifejezte a maga ellenzését. Azonban e világnézet szempontjából is Hitlerék nemzeti összefogásának megvan az az érdeme, hogy a teljesen nemzetellenes és vallásellenes kommunizmussal szemben kivédő és elhárító erő tud lenni. A németországi katolikusok pártja, a centrum szükségesnek is tartja, hogy Hitlerék nemzeti mozgal-

ma parlamentáris formákba és kormányzati felelősségbe tudjon átalakulni. És így előrelátható, hogy bár a katolikus világnézet több szempontból elvi ellenfélként tekinti Hitleréket, mégis legalább passzív türelemmel segíteni fogja az ő kormányzásukat. Így Hitlerék a maguk 34 százalékos parlamenti létszáma mellett a német nemzeti párt 9 százalékos létszámára és a centrumék (a centrum és a bajor néppárt) 15 százalékos arányára támaszkodva, 58 százalékos parlamenti többséggel kormányozhatnak. Ez mindenestre stabilebb állapotokat ad a német birodalomnak, mint amilyenekben eddig hánykolódott. A belső stabilitás pedig a nagy birodalomban külső hatását is igen erőssé és hatékonyá fogja tenni.

A Hitler hatalomra jutása ilyen kilátásokat nyit meg az emberek előtt. Ahogyan világszerte fogadták e hatalomra jutás hírére, abból is kivehető, hogy a világ mindenütt óriási jelentőséget tulajdonít ennek a fordulatnak. Valami határozottabbnak és eldöntőbbnek kell következnie.

Példátlan izgalmak Berlinben

Berlinből jelentik: A német főváros lakosságát példátlan izgalom fogta el Hitler kancellári kinevezésének hírére. Az esti órákban az utcákon mindenütt hatalmas csoportosulások támadtak és hevesen vitatták Hitler kancellárságának várható következményeit.

A Kaiserhof előtt hatalmas tömeg hullámozott, zajos „heil” kiáltásokkal üdvözölve Hitlerét. A berlini házakra egymásután tüzték ki a nemzeti szocialista horogkeresztes lobogót és a német nemzetiek fekete-fehér-piros trikolorját. Este 8 órakor a nemzeti szocialista rohamosztagok és acélisasok az állatkerttől kiindulva nagyszabású fáklyásmenetet rendeztek Hitler tiszteletére. Hindenburg és a régi birodalmi kancelláriátus az elnöki palota egyik ablakából nézték végig a felvonulást. A lelkesedés leírhatatlan volt. A fáklyás menet zenekarral, hazafias dalokat énekelve vonult vég-

ig az utcán, zajosan éltetve Hindenburgot és Hitlerét.

Ezalatt a kommunisták a külvárosban általános sztrájkra felhívó röpecdúlákat osztogattak. Köpenick külvárosban egy 150 főből álló kommunista csoport zavargásokat szított. A rendőrség azonban csakhamar szétverte a zavargókat.

Berlinből jelentik: Néhány vidéki városban, így Königsbergben és Stuttgartban kisebb kommunista tüntetések zajlottak le. Legtöbb helyen általános sztrájkra felhívó röpiratok osztogatásával izgattak. A birodalom területén hétfőn éjszaka több előállítás történt.

Charlottenburgban a fáklyás felvonulásról visszatérő horogkeresztesekre egy házból rálöttek. Egy rendőr tüdőlövést kapott és meghalt. A rendőrség átkutatta a környék házait, de a lövöldözőknek nyomaveszett.

A belföldi és külföldi sajtó az eseményről

London bizakodik, — Moszkva megdöbben

A berlini lapok különféleképpen kommentálják az események alakulását, de általában örömmel üdvözlilik Hitler kancellárságát.

A világsajtó óriási szenzációként foglalkozik Hitler kancellári kinevezésével.

Párizsban bombaként hatott a hír. A lapok aggodalmukat fejezik ki az elkövetkezendő német külpolitika miatt. Együttal azonban reménykednek, hogy Hindenburg továbbra is rendíthetetlenül fentartja eddigi kikötéseit Hitlerrel szemben.

Londonban bizakodó a hangulat. A tőzsde nyugodt, sőt a márka árfolyama megerősödött a font rovására.

Moszkva megdöbbenéssel fogadja Hitler kancellárságát. A fő kommunista vezérek már is megkezdték izgatásukat. Üszítják a németországi kommunistákat, hangsúlyozva, hogy most rajtuk a sor, hogy megmutassák erejüket.

Az olasz sajtó melegen foglalkozik Hitler kinevezésével és teljes elögtétellel fogadja azt. Hangsúlyozza, hogy Hitler kinevezése jelenti az igazi német egység megteremtését és hogy jelentős fordulat a háború utáni német politikában.

Newyorkban bizakodó a hangulat. A tőzsdén a német értékek megszilárdultak, miután a válság hírére előbb gyen-

(Tudósításunk folytatása az 5. oldalon.)

A francia kormányválság gyors megoldását keresik

— Kaphodás van a szociáldemokratáknál —

Párizsból jelentik: Daladier, miután Lebrun einök kormányalakítási megbízását fenntartás nélkül elfogadta, hétfőről keddre virradó éjszaka egy óraker az újságírók előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Az országban bizonyos nyugtalanság uralkodik, — ezt le kell csillapítani. Gyors megoldásra van szükség.

Természetes, hogy a francia kormányválságot lényegesen érinti Hitler kancellári kinevezése, s gyors kibontakozásra van szükség.

Daladier a szociálisták támogatására helyezi a fő súlyt, ami azonban jelen pillanatban bizonytalanabb, mint eddig volt. Nem látszik azonban kizártnak, hogy éppen Hitler kancellársága döntő hatást fog gyakorolni a szociálistákra állásfoglalásuk tekintetében.

Herriot a leghatározottabban kijelen-

tette, hogy hajlandó támogatni Daladiert.

Párizsból jelentik: A szociálista politikusok 64 szavazattal 17 ellenében elvben hozzájárultak a kormány támogatásához.

Késő éjszakai jelentés viszont már arról számol be, hogy a megegyezés Daladier és a szociálisták között felbomlott.

A német eseményekre való tekintettel Daladier nem hajlandó csökkenteni a hadügyi költségeket

Párizsból jelentik: A Kamara folyosóiról hallatszók hírek szerint Daladier és a szociálista párt között főként a hadügyi tárcának csökkentése körül robbantak ki ellentétek. Daladier kijelentette, hogy egy Németországból kapott távirat folytán nem hajlandó a hadügyi kiadások további csökkentésére.

Általános vasúti-sztrájk az írországi Ulster tartományban

Dublinből jelentik: Az észak-írországi Ulster tartományban keddre virradó éjszaka általános vasúti sztrájk tört ki. A sztrájk oka: hogy a vasutak vezetősége és a szakszervezetek közötti tárgyalások eredménytelenül végződtek.

Megalakultak a váradí új üzemi igazgatóságok. Kedden délelőtt a városháza tanácstermében első ülésüket tartották a vízmű és a köztisztasági üzem újonnan megválasztott igazgatóságai és felügyelő-bizottságai. A teljes létszámában megjelent tagokat Dr. Egyri Gergely polgármester üdvözölte, kiemelve működésük közérdekű fontosságát és kérve egyszerűtől áthatott kitartó munkásságukat. A polgármester üdvözölő szavaira Cozma Auguszín igazgatósági tag válaszolt s ezzel az alakuló ülés véget ért.

Kávéházakban, vendéglőkben mindenütt kérje az „Erdélyi Lapok“-at.

Kettős gyilkosság Szekszárdon

Szekszárdról jelentik: Dávid István öcsényi gazdálkodónak Szekszárd határában levő szőlő-lakásán meggyilkolva találták Vöő István bátai kereskedő feltűnően szép, fiatal feleségét. Az asszony koponyáját két fejszecsapással szétzúzták, nyakát pedig borotvával a csontig elvágta. A kiszállt renőri bizottság a padláson térdelő helyzetben felakasztva, holtan találta Dávid Istvánt is. Vöő István elbeszélése szerint a felesége már 23-án elment hazulról, hogy Szekszárdra utazik. Bérautón ment el hazulról. A férj szerint Dávid bosszúból gyilkolta meg a fiatalasszonyt és félelmében, hogy tette napvilágra kerül, maga is öngyilkos lett.

Magyarok! Olvassátok és terjesszétok a legérdekesebb magyar napilapot az **Erdélyi Lapok**-at.

Kezet szorítottam Irja hadnaggal

Eszembe sem jutott aznap este Irja hadnaggal, ezzel a cárilag szentesített íráshibával foglalkozni, hiszen a bemutatóról hivatott szinkritikusunk mindent elmondott, ami a szívén és a nyelvén feküdt és amennyit a tördelő engedélyezett a „Színház” rovat szűkreszabott hasábjában.

A klubban ültem egyedül és nyugodtan forgattam a Nyugatot, melyben Kodály csodaszép „Vallomásán” örvendeztet a lelke. Ünnepesti hangulat volt körülöttem. A jazz még nem szólt, a levegő még átlátszó volt és az egymásután benépesülő asztaloknál még halak, illédelmesen beszélgettek az emberek. És Kodály olyan örökszép egyszerűséggel mondja el a száműzött királykiasszony: a népzene történelmét! Melyet senki sem ismert, senki sem értékelt, legtöbbször a városi slágerek parasztosan elrontott töredékének hittek és amelynek mélyen lüktető élete mint az alvó Csipkerózsika — várta a herceget, aki csókjával életre ébressze. Kodály: Vallomásában semmiesetre sem használja ezeket a mesemotívumokat, ezeket csak én éreztem ki a szavai mögött. — de odáig már nem jutottam el, hogy megismerjem a módozatát is annak, hogy az alvó Népdal-Csipkerózsika hogyan nyitotta fel a szemét. — mert a levegőben keringő kékes füstszalagok közül szemembe villant egy égszínkék felhő fölött ragyogó aranyfolt. Mikor ez a ragyogó aranyfolt fe-

lém fordult, rögtön tudtam, hogy Kodály Csipkerózsikájának ébredését ma este már aligha fogom megismerni...

Meleg örvendezéssel borultunk egymás nyakába és Irja hadnagy aranyos kicsi felesége: Nina Petrovna pár pillanat múlva nyakig süllyedve a kényelmes plüssdivánba, vígan mesél Petiről, a kistiáról, annak csodálatos testi és lelki képességeiről. Olyan rendkívüli képességekről van ugyanis szó, amilyeneket a világtörténelem egyetlen három éves fiatalemberről sem jegyezett még fel... Hogy a képeskönyvének százegynéhány versét ötszöri felolvasás után kívülről tudja... De valamennyit és hibátlanul! — és több efélet. Előtanu mindezekhez. — óh, nem Irja hadnagy, hanem csak a cár síma modorú udvarmestere, Forgács Sándor, aki önérzetesen helyesel és bizonyít, míg arcát olyan mosoly édesíti, melyet a leghálásabb apaszerep sem válthat ki a színpadon.

De Irja, alias Ribov hadnagy is ott ül már az asztalnál. A tragikus hős éppen az Erdélyi Lapokat bújja és fenkölt egyéniségéhez teljesen méltatlan módon viccelődik egy sajtóhiba fölött. Jó kötésű fiú lép az asztalhoz, akit Ihsz Aladár bemutat:

— Rokonom!

Indiszkret mosolygás után megtudom, hogy a rokonság elég közeli: T. i. a fiáról, Ihsz Bandiról van szó. Nagy derűltség. De én, — aki felesküdtem, hogy tollammal csakis az igazságot fogom szolgálni, holtomiglan, holtáiglan, — meg kell, hogy állapítsam: rendkívül dicséretreméltó eset. Utóvégre: Ti-

Nagykároly és Kolozsvár között új vasútvonal épül

Nagykároly. Saját tud. Megbízható helyről nyert értesülés szerint a CFR tervbe vette egy vasútvonal építését, amely Nagykaroly—Szilágysomlyó—Zilah—Csucsá—Kolozsvár vonalat fogja összekötni. Az építkezés már a kora tavasszal megindul. Az államvasút ezen tervét mindenütt örömmel veszik tudomásul, mert a Szilágyságnak régi sérelme, hogy onnan Kolozsvárra csak nagyon körülményes uton tudtak eljutni. A gazdasági szempontokat tekintetbe véve is nagyfontosságú e vasútvonal megépítése.

Ma, kedden van a nagyszalontai rel. lelkész pótvalasztása. Nagyszalontán hétfőn folyt le a református lelkészválasztás, amit már hetek óta élénk agitációs küzdelem előzött meg. Amint annakidején megírtuk, nyolc pályázó volt, még Magyarországról is pályáztak, de ezek közül csak hárman jöhettek komolyan számításba: Arday Aladár gyantai lelkész és két volt szalontai segédlelkész: Kiss Géza és Szőke Sándor, akinek sok esélye van, mivel a 29 éves pap nagyszalontai születésű. Hétfőn este hét óraker zárták be a szavazást. Közel ezer református szavazó járult az urnák elé s a választás eredménye a következő lett: Szőke Sándor: 470; Kiss Géza: 240; Arday Aladár: 267 szavazat. Szőke Sándornak negyven szavazat hiányzott az abszolút többséghez és ezért ma, kedden pótvalasztás lesz, Arday és Szőke között.

A világirodalom

legszebb regényei:

Sienkiewicz: **Tűzzel-vassal**
Vízözön
Volodijovszki úr
A kereszties lovagok

4 kötet 1746 oldal 340 lei és portó.
 Csakis együttesen rendelhető.

zennyolc éves korában a molnár számar is csinos és szép volt! — Negyvenéves (!) korában mutassa meg valaki, hogy konkurrálhat a saját fiával! Hogy állja a versenyt! És Ihsz Aladárt még ragyogó fiatalágában pompázó ifjú „rokona” mellett sem kell féltetni.

Lassan melegedő, egy kicsit fáradt és előadásutáni a hangulat, szinte érzik még az arcukon a nemrég lemosott festék illata, de szavak röpködnek és az ernyedt pihenés lassankint vidámságot gyújt a szemükbe. Sok szó esik a „szomszéd fővárosról”, Kolozsvárról is, melyről, ha beszélnek, mindig nosztalgikus szomorúságok szólnak meg a szívenben. De elcsitulnak ezek is, mert Földényi közös ismerősökről rossz híreket mond és Bárdi Teri lemondón int:

— Nincs ott semmi élet!

Az Irja hadnagy pesti bemutatójáról beszéltek. Közülök egyedül Földényi látta. Örömmel kell közölnöm velük, hogy a legkákáncsomótkeresőbb kritikus szemüveggel is meg kell állapítani, hogy a nagyváradi bemutató hajszállal sem állott a pesti mögött. Diszlelézés és kiállítás tekintetében lehet csak eltérés, de az előadás közvetlenül a pesti mellett áll. Mellette, — még pedig azért, mert a fel fogásuk más volt. Fekete Mihály szeszélyes, kaphodó cárja lényegesen különbözött Harsányi Rezső zavarodott szemű örült cárjától és Bárdi Teri élő és emberi Nina Petrovna is más volt, mint Turay Ida csilingelő hangú mesefigurája, — de alakításuk semmivel sem maradt el a pestiek játéka mögött és Tóth Elek, meg Forgács Sándor határozottan jobb

A

AM

Buk

szövege
 1. A
 megtesz,
 egyensül
 pénzügy
 magában

2. A

zottsága
 működés
 gazdaság
 jára, és

nézve ec
 man kor
 hatásköre

meg, nég
 man kor
 lesz, hog

ugyanez
 csa egyet
 ügyi tana

aki bizto
 döst a Ne
 zött. A r

közremük
 lék első
 A román

Népszöve
 képviselőj
 megtárgy

3. A
 elhatározk
 lamelyik
 lálja, hog

4. A
 történe re
 Az eg

román ko
 1. Ho
 tojja hajl

2. A
 lános refo
 3. Ho

mely alk
 sére és ki

kabinetfig
 Aztán

szerepekrö
 sem szeret

kintélyron
 társaságban

tettel néze
 szívükkel, é

szire vilá
 nagyon fá

Örömm
 Jelles, jó ir

vészet jegy
 műket és k

féreműveki
 náik ök, al

sem kérde
 kiállítják é

rad a tüzh
 ves és sze.
 Petikék sz
 — Mié
 És sze
 azért a tes
 amelyet ma
 szőrt foly
 érdemelné
 csak szűkö
 lodában va
 nyelem és
 szereptanu
 „Lesz-e kö
 az arcokra
 vonalaikat,
 nak ...
 Megszö
 zott a gon

A genfi egyezmény szövege

A Népszövetség pénzügyi bizottsága együttműködik a román kormánnyal a pénzügyi újjáépítésben

Bukarest. Saját tud. A genfi egyezmény szövege a következő:

1. A román kormány minden intézkedést megtesz, hogy helyre állítsa a költségvetési egyensúlyt és hogy megvalósítsa egy olyan pénzügyi reformot, amely tervezetet foglal magában az arieratusok szabályozására.

2. A Népszövetség tanácsa pénzügyi bizottsága által technikai és tanácsadó együttműködést szervez a román kormánnyal a gazdasági és pénzügyi újjáépítés programjára, és ennek a programnak alkalmazására nézve ecélből a tanács ajánlani fog és a román kormány kinevez szakértőket, akiknek hatáskörét az egyezmény függeléké állapítja meg, négy költségvetési időtartamra. A román kormány minden módon segítségükre lesz, hogy hivatásuknak megfelelhessenek, ugyanez időtartamra. A Népszövetség tanácsa egyetértve a román kormánnyal, pénzügyi tanácsost nevez ki a szakértők mellé, aki biztosítani fogja a technikai együttműködést a Népszövetség és a román kormány között. A román kormány a pénzügyi tanácsos közreműködésével fogja elkészíteni a függelék első szakaszában előírt reformtervezetet. A román kormánynak joga van arra, hogy a Népszövetség pénzügyi bizottságába egy képviselőjét küldje ki, a román kérdések megtárgyalására.

3. A Népszövetségi tanács szótöbbséggel elhatározhatja a pénzügyi tanácsos, vagy valamelyik szakértő visszahívását, ha úgy találja, hogy jelenlétük nem szükséges többé.

4. A jelen egyezmény a Románia által történő ratifikálás pillanatában lép életbe.

Az egyezmény egy függeléké szerint a román kormány kijelenti:

1. Hogy meg fogja állapítani és végre fogja hajtani a szükséges reformokat.

2. A közigazgatás és az adóbehajtás általános reformját hajtja végre.

3. Hogy olyan rendszert valósít meg, amely alkalmasabb a közköltségek ellenőrzésére és különösen tényleges kontrollt fog biz-

tosítani az egyes minisztériumok felett. A kormány revízió alá veszi az autonóm intézményeket, a vasútat és a monopól-intézmények kivételével.

4. Fenttartja a kormány a havi költségvetések rendszerét.

5. Felhagyunk azzal a szokással, hogy a költségvetést időközönként változtassák.

6. Törvényt hoz a kormány, amely szerint az inkasszókat elhelyezik a Banca Na-

tionalánál és a kifizetések a Banca Nationala útján történnek.

7. Azonnali adminisztratív intézkedéseket fogantat az arieratusok behajtásának sürgetésére.

8. Mihelyt biztosítja a kormány a havi behajtások és költségek egyensúlyát, tervezetet készít a kormány tartozásainak fokozatos likvidálására.

9. A kormány komolyan tanulmányozni fogja a köztisztviselők létszámának és azok redukálásának problémáját.

Az egyezmény második függeléké a szakértőkről és azok jogköréről szól. Eszerint:

Lesz egy szakértő az adóügyek, egy a kincstári és költségvetési és egy a számviteli ügyek számára. Mindannyinak kötelessége, hogy megadja véleményét a hatáskörébe eső kérdésekben.

A külföldi adósságok ügyének kedvező rendezése kétfélmilliárd 300 millió lei évi megtakarítást jelentene Románia részére

— Lugoseanu Párizsba érkezett —

Bukarest. Saját tud. A külföldi hitelezőkkel folytatott tárgyalások során a hitelezők egy csoportja és a román bizottság között nehézségek merültek fel. A hitelezői érdekeltség ugyanis a törlesztések fizetésének két évre való elhalasztását kívánja, míg a román delegáció állhatatosan kitart az eredeti formula mellett, amely szerint a halasztás négy évre szólna. A hitelezői csoport kívánsága szerint a fizetéseknek részint devizában, részint lei letétekben kell történiük, más oldalról viszont a nemes valutában történő fizetés mellett foglalnak állást.

A román delegáció szigorú utasítást kapott, hogy a kormány formulája mellett a végsőkig kitartson.

A „Dimineața” magántávirata szerint a helyzet rendkívül nehéz. Az összes román adósságok törlesztésének kedvező rendezése az állam részére évi 2 milliárd 300 millió lei megtakarítást jelentene. A román bizottság kéri az összes román járadékkötvények kamatainak 7 százalé-

ban, a stabilizációs kölcsön kamatainak pedig 7 és fél százalékban való megállapítását. Ily mérvű kamatlábleszállításra azonban a hitelezők nem mutatnak hajlandóságot.

Lugoseanu miniszter ma Párizsba érkezett a további tárgyalások személyes irányítása végett.

A minisztertanács kijelölte a parlament elé kerülő törvényjavaslatokat

A parlament többségét szerdára összehívták. — A kormány dokumentálni fogja, hogy a Maniu-kormány egyenes folytatása

Bukarest. Saját tud. Tegnap este 9 órai kezdettel Vajda Sándor miniszterelnök elnöklése alatt minisztertanács volt, amely éjjel két óráig húzódott. Mirto ismertette a CFR alkalmazottjainak statutumát módosító törvényjavaslatát, valamint vázolta egy másik törvényjavaslatát, amellyel az új törvény néhány szakaszát kívánja módosítani. A minisztertanács jóváhagyta a javaslatokat.

Órákon át foglalkozott ezután a minisztertanács a törvénytelenül kinevezett tisztviselők problémájával.

Először Madgeariu tett nagyobb előterjesztést ebben a kérdésben, majd minden egyes miniszter megvilágította azt a saját minisztériumban mutatkozó helyzet figyelembevételével. Végül a minisztertanács helybenhagyta az erre kirendelt bizottság által lefektetett alapelveket, de a kormány állítólag hajlandó még a parlament szuggesztióit elfogadni ebben a tekintetben.

Ezután a minisztertanács foglalkozott a küszöbön álló parlamenti munkával. Kijelölték, mely törvényjavaslatok kerüljenek először tárgyalás alá. A szenátusban mindjárt a megnyitás után benyújtják a szakmai bíráskodásról szóló javaslatot, amit a Kamara már megszavazott; a képviselőházban pedig beterjesztik az egyenes adó törvényjavaslatot és a többi pénzügyi javaslatokat. Elhatározták továbbá, hogy a parlament mai ülésén a miniszterelnök ne olvasson fel kormánynyilatkozatot, hanem csupán a miniszterek kinevezési dekrétumait. Ezzel azt akarja kifejezésre juttatni a kormány, hogy ő a Maniu-kormány egyenes folytatása. Ha azonban az ellenzéki pártok vezérei vitát provokálnak a legutóbbi kormányválságról, akkor a miniszterelnök felelni fog nekik.

Egyébként a parlamenti többséget szerdán délelőtt 11 órára összehívták a szenátusba

kabinetfigurák voltak, mint a pestiek!

Azán szó kerül eljövendő darabokról, szerepekről. — de erről nem beszélek. Sohasem szerettem az intimpisták nagyképű tekintélyrontását. Az aszalnál ülő maroknyi társaságban őszinte megbecsüléssel és szeretettel nézem a kultúra katonáit, akik saját szívüket, érzéseiket gyűjtik fel, hogy messzire világítsanak és melegítsenek a ma olyan nagyon fázó és didergő szíveknek.

Örömmel látom a lelkesedésüket a becsületes, jó irányú darabok sikerén, a tiszta művészet jegyében született darabok fölötti örömeiket és átérzem szenvedésüket a kontár férfiművekben, a giccses szerepeknél. Katonák ők, akik parancsra lépnek és sohasem kérdezhetik, hogy: „miért?” — mert ha kiállítják őket a sorból — otthon hideg marad a tűzhely és ha üres lesz az uzsonnakávés csésze, nem tudnak elviselni a kékszemű Petikék számonkérését:

— Miért?

És szeretettel nézem őket azért is, mert azért a testet, leiket őrli nagy munkáért, amelyet már évek óta végeznek a magyar szóért folytatott küzdelemben. — kalácsot is érdemelnének és chelyett a barna kenyér is csak szükösen jut nekik. A szállodából szállodában való tartózkodás, minden otthoni kényelem és nyugalom helyett, a vasúton való szereplések, az aggodalmaskodások: „Lesz-e közönség, lesz-e előadás?” nemesak az arcokra rajzolják fel festéknélküli csúnya vonalakat, hanem a lelkükbe is redőt vág-

nak ...
Meggzólal a jazz. — Ejjnye, de elkarikázott a gondolatom! Hiszen körülöttem csupa

jólvasalt, szellemes, vidám és fiatal ember ül, meg egy édes kis szöke porcellánbaba. Humar hát, le azzal a gonosz pápaszemmel, amely ennyire az álarcok alá lát.

A levegőt vágni lehet, a tenyérnyi tánchelyen már kigyózik néhány táncos pár, zsbongás, lárma, szóval: hangulat. Ez már nem nekem való. Indulok hazafelé. Búcsúzom. Persze, hogy a „vizionálásra!” hiszen még tíz napig lesznek Váradon. Tíz napig! — Milyen kétségbeejtően rövid terminus ez csak egy esztendő 365 napjához is arányítva, hát még egy egész élethez! — Ha odakint a gondokkal, vagy gondtalansággal küzdő emberek tudnák, hogy milyen kimondhatatlanul sokat jelent a felfrissülésre, vigasztalásra váró lelkeknek ez a tíz nap, — bizonyára a legutolsó karzati helyig megtöltenék minden este a színházat. Ha tudnák! ... Ha látnák és ismernék ezeket a hivatásuknak és hivatásukban élő, égő és elégő embereket ...

Stopp! Megint elkarikáztam gondolatban, pedig Földényi már összevágta bokáját egy „forsrifos” meghajláshoz. Még egyszer körülnézek, aztán megszorítom öszinlén és melegen Irja hadnagy becsületesfogású, izmos kezét.

Csak kint az uccán a sejtelmes és titokzatos ködben jut eszembe, hogy csúnyán cserbenhagytam Kodály: Vallomását. A Népdal-Csipkerózsiának tovább kell aludnia holnapig, hogy végül én is megismerjem világraszóló, csodás ébredésének minden jubiláris gyönyörűségét. Bocssáson meg érte Kodály Zoltán és a magyar népzene világhódító diadalmas szelleme.

Csürös Emília.

Biztos kezű kormányos vette át a hajót

— Megalakult a Katolikus Férfiliga Székelyudvarhelyen —

Székelyudvarhely. Saját tud. Azok a konferencia-beszédek, amelyeket Trefán Leonard ferencrendi főatya hetenként tart a ferencrendiek zárdájában a kat. férfiaknak, nagy átalakító hatást gyakoroltak az itteni kat. férfi-társadalom lelki életére. Legutóbb mintegy 200 kat. férfi gyűlt össze a finevelő tornateremben, hogy a főatya kezdeményezésére megalakítsa a kat. férfiliga. A gyűlést — a szokásos ima elvégzése után — Trefán Leonard nyitotta meg, akinek indítványára Pál István apát-plebános prelábut a gyűlés díszelnökévé, Tamás Albert ny. igazgatót korelnökévé és Khell István tanárt jegyzőjévé választották meg.

Trefan Leonard beszéde.

Ezután Trefán főatya a liga célját ismertette. A katolikus férfivilág tömörülésére — mondotta — égető szükség van. Elérkezett a 12-ik óra, hogy elhatározó lépést tegyünk. Erre sürgetnek: a férfiak közömbössége a hit, az igazság, az egyház — általában a Krisztus ügyei iránt. Az elmélyedés hiánya s a felületes gondolkodás talajából nő ki az u. n. modern psiche, a modern férfi-morál, mely a racionalizmus és a materializmus útvesztőiben elvész, minden lesz belőle: csak katolikus nem. A veszedelem nem mai keletű, de észre sem vettük, hogy a túlzó liberális gondolkodás az atheizmus felé viszi a társadalmat. Ma aztán, amikor az intelligens magyar férfivilág gazdaságilag leszegényedett, lelki leszegényedés következtében olyan elemek kerelkednek felül, amelyek felgyújtással fenyegetik a társadalmi rendet. Uj katolikus embertípus keletkezik, akinek nem kell a szentség, nem kell a házasság, a tiszta családi élet. A sötét jövővel szemben tömörülni kell. Nem politikai, nem szociális, nem gazdasági tömörülés ez, hanem a katolikus lelkek összefogása: hogy adjunk katolikus nevelést a kat. férfiaknak, amely komoly, meggyőződéses hitéletre visz.

Nem új „egyesület” akarunk létesíteni, hanem a meglévők alátámasztására hitéleti tömörülést valósítunk meg. Mint közelebbi célokat, melyeket a Liga maga elé tűz, a következőket jelöli meg: Szép, komoly, tartalmas lelki gyakorlat a férfiak számára. Jézus szent szívének trónra emelése a családban. Az 1933. krisztusi jubileumi év impozáns megünneplésének előkészítése, a Rómából jövő útmutatások betartása mellett. A testvéregyesületek (Legényegylet, Mária Kongregáció, Oltáregylet, Soc. Missió) működésének felkarolása — és mindez a Kat. Népszövetséggel való legszorosabb szervi kapcsolat alapján és a Népszövetség égíse alatt. A gyűlés egyhangú óhájára e célok közé soroztatott a Trefán Leonard főatya heti konferencia-beszédeinek a fenntartása és tovább folytatása és pedig valamely nagyobb teremben,

mert a zárda ezen célra szolgáló kisebb helyisége már szűknek bizonyult.

Megválasztják a lelki vezért.

Trefán főatya beszédéhez elsőnek Pál István, mint az egyházközség plebánosa szólt. Nagyon jó vállalkozásnak nevezte a kezdeményezést és gratulált ahhoz, mert

TÁRSADALMI ÉLET

A CSIKSZEREDAI NÉPKONYHA ÉS A „DIMINEATA”. Csikszereida. Saját tud. A „Dimineata” ez évi január 21-iki számában durva és minősítetlen támadás jelent meg a csikszereadi inség-akció tekintélyes vezetősége ellen. Azt állítják, többek között, hogy a népkonyhára felvett gyermekek, akiknek a száma megközelíti a százat, ebben a nagy hidegben egy deszkabódében étkeznek és „moslékot” adnak nekik a népkonyha vezetői. A rosszindulatú, igaztalan és minden vonatkozásában izléstelen támadás igen nagy visszatetszést szült. Egyre-másra jelennek meg a helyi lapokban a gyermekek szülőinek hálás nyilatkozatai, amelyek fényes bizonyítékei annak, hogy a népkonyha vezetősége semmi fáradságot nem kímélve, olyan tanujelét adta áldozatkészségének és jóságos lelkületének, hogy az ellátás alatt lévő gyermekek napról-napra gyarapodnak testsúlyban. Most a hatóságok készülnek hallatni hangjukat és erélyesen viszszaütözik az alávaló durva támadást. Természetes, hogy a Népkonyha vezetősége, dr. Hirsch Hugóné, Kövér Sándorné és Ajász Jenő gyógyszerész agilis irányítása mellett csak tovább működik a román és magyar úriasszonyok inspekcója mellett.

CSIKI TURISTA- ÉS SI-EGYLET TEA-ESTÉLYE. A brassói versenyeken olyan szépen szerepelt szecskők február 5-én Csikszereidán, az Európa-étterem nagytermében teatestélyt rendeztek. Háziasszonyok: Aladics Zoltánné, Barsay Dénesné, Dürr Gyuláné, Hellwig Vilmosné, Haltrich Emilné, Imets Andrásné, Seipárt Lászlóné, Vámszer Gézané, Veress Bella és Zeidner Alfrédné. Sikosművekben is meg lehet jelenni, hogy stílusosabb legyen az estély.

ELŐADÁS AZ ORVOSI TUDOMÁNY FEJLŐDÉSÉRŐL. Torda. Saját tud. A tordai Református Nőszövetség fényes sikerű műsoros tea-estélyen a program kiemelkedő pontjaként dr. Pataký Jenő orvos tartott igen értékes és élvezetes előadást az orvosi tudomány és gyógyászat fejlődéséről. Előadását szellemes kapcsolatba hozta a nőkérdéssel. A nagyszámu hallgatóság lelkes tapssal jutalmazta a tanulságos előadást. Thurzay Rózsika nagyszerű szavalata s Jeszenszky Miklósnak Güttler Augusztina művészi zongora-játékával kísért kedves, nagyhatású éneke szintén általános tetszést aratott. Műsor után tea volt.

A HÁTSZEGI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG jól sikerült műkedvelői előadást rendezett. Előadták Móricz Zsigmond: Nem élhetek muzsikázó nélkül című vigjátékát Vots Zelma, a Leányklub előköneke rendezésében. Az előadás kitűnően sikerült, minden szereplő jól megfelelt feladatának, mégis kiválóan jól játszottak Vots Zelma, Zubreczky Bözsi és Mancsi, Horváth József, Vilcek Mariska, Sente Jolánka, Nickel Ferenc, Kibády János és Szikszay László. A siker értékét emelte a pazarul díszített színpad és a nagy fáradsággal beszerzett korhú ruházat.

TURISTA-ESTÉLY TORDÁN. Saját tud. Szépsikerű turista-estélyt rendezett az Erdélyi Kárpát-Egyesület tordai osztálya a tordai Vigadóban, amelyet ez alkalommal szépszámu közönség töltött meg. Bárá Jósika Gábor elnök nagyhatású beszéddel nyitotta meg a műsort, dr. Balogh Ernő, dr. Tulogy János és Finta Gyula vetített képekkel kísért turisztikai előadásai, majd sport- és turista filmek követték. Az estélyen a központ képviseletében jelen volt gróf Lohotely Orest elnök és Orosz Endre főtitkár. A műsort tánc fejezte be.

látja, hogy az nem keresztezi, hanem erősíti a többi egyesületek működését. Dr. Hinder, Fels Ákos, Glósz Miksa táblabíró, Peltzer főjegyző, Dr. Nagy Lajos ügyvéd, Dr. Dobos Ferenc, a Kat. Nőszövetség helyi tagozatának titkára szólottak még az ügyszóhoz s ezután a gyűlés egyhangú határozattal mondta ki a Katolikus Férfiliga megalakulását s annak lelki vezéréül Trefán főatyát választotta meg ugyancsak egyhangú, lelkes felkiáltással. A mindvégig emelkedett lelki hangulatban folyó gyűlést, — amint kezdették, közös imával fejezték be.

A CSIKSZEREDAI IPARTESTÜLET ismeret-terjesztő előadás-sorozatát kezdett, különösen a fiatal iparos ifjuság továbbképzésére. Albert Vilmos főgimnáziumi tanár tartotta az első előadást, Arany János emlékezetéről. A második előadást dr. Balogh Lajos ügyvéd, a szovjet-rendszerről és végül Bartalis Ágost ny. főszolgabíró tartott előadást a székelyek eredetéről az érdeklődők igen nagy részvételével.

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMATUS KOLLEGIUM tanári kara a város intelligenciájának bevonásával az intézet szegénysorsu tanulói segélyezésére havinokint egy-egy műsoros estély megtartását határozta el, amelyből kettőt már meg is tartott. Az utolsó estély műsorának igen értékes és mindvégig lebilincselő része volt Szigyártó Gábor tanárnak „Az emberi öskultúra csodái” címmel tartott magas nivóju előadása. Egy másik számban Szilágyi Erzsébet énektanárnő csillogtatta énekművészeti tudását a töle megszokott precizitással. Az estélyen két pontban szerepelt a marosvásárhelyi Iparos Ifjak Dalkara Kakucs György karnagy vezetése mellett meglepő ügyességgel. E dalárdának nemcsak szépen előadott számai érdemelnek teljes elismerést, hanem különösen az a tény, hogy Marosvásárhely az első, ahol az iparos ifjuság soraiban valláskülönbőség nélkül egy erős önképző kör és ifjusági dalkar működik pár év óta. Ez a dalkar életrevalóságának igen szép tanujelét adta, már 1931-ben a Marosvásárhelyen megtartott II. országos ifjusági dalosverseny alkalmával, amikor bámulathajajta nemcsak a nagyszámu hallgatóságot, de még a zsüri tagjait is. A május havában Segesváron megtartandó dalosversenyre már szintén benevezett ez a dalkar. Az egyetértés és összetartásnak igen nemes és szép példája az, hogy ez a dalkar mint siet egy fajához tartozó iskola szegény növendégeinek segítségére és az az intézet ifjusága mily szeretettel fogadja annak az iparos ifjuságnak megértő nemes gesztusát és feléje nyújtott kezét.

CSIKJENŐFALVÁN A KATOLIKUS NÉPSZÖVETSÉG keretében Baka János állategészségügyi felügyelő értékes előadást tartott a szarvasmarhák betegségeiről és a baromfitenyésztésről. Egyfelvénásos vigjáték és szavalatok tarkították a nagyon szépen sikerült előadást. Karcfalván Beczassy főgimnáziumi tanár a testnevelés és ifjuságról értekezett igen nagy hallgatóság előtt.

Főtisztelendő Plébános és Kántor urak figyelmébe!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy

orgona-építő üzemem

Marosvásárhelyen a világhírű Rieger orgona-gyár képviselővel kibővíve, mindenben b. rendelkezésükre áll. — Készíték új orgonákat elektro-neumatikus csőrendszer szerint Ataktikusokat, javításokat, hiányzó homlokzatsípkákat, elektromos tujtató készülékeket jutányosan vállalok. Költsegtetésel díjmentesen szolgálók.

Kiváló tisztelettel:

SZEIDL FERENC

orgona-építő Tárgumureş (Palatul Culturii — Kultúrpalota).

Zárdai intézetek!
Kongregációk!
Leány klubok!
Leány egyletek!

Még ma rendeljétek meg e legújabb és legszebb két leánykönyvet!

Az egyik:

A mai lányok útja

Szerzője: Gerely Jolán. 200 oldal, igen szép amateur-kötésben illusztrációkkal. Ára 120 L. a pénz előre való beküldése esetén. — Utánvéttel 20 lejelt több.

A másik:

CSABA MARGIT dr. könyve

Amit a serdülő leánynak tudnia kell

Ára 10 L. Mindkét könyv kapható kiadói hivatalunkban

A jegy tettei

Ki...

Kola...

10 óra...

testület...

szállított...

zoltak el...

nyíben a...

fizetések...

mostani...

jegyzők...

nem tud...

rendezés...

sége van...

soknak n...

költséget...

Memoran...

amelyben...

hogy egy...

politika...

pontból r...

idején is...

az adót, l...

jegyző fiz...

kirótt öss...

őa nem...

küldendő...

olvasta fel...

Halá...

van a p...

jelentik: E...

kadt a főv...

vart okozo...

mes jérré...

azonnal h...

baleset tör...

lesuszott...

amely féll...

nagy vér...

Ezenkívül...

nyebb seb...

Romá...

Budapest...

tés érkez...

a közeli m...

tanulmány...

román rés...

felügyelő...

delmi min...

vendégek e...

a nagyobb...

son pedig...

Tiltak...

nak a mu...

séért. Ten...

katgyi fel...

kedden öss...

ciójának i...

munkások...

Tiltakozás...

megalakít...

mellőzték...

nak távirat...

reskedelmi...

taggal rész...

lépjen közb...

nek hinni...

munkásoké...

kából. A p...

hogy ennek...

arról, hogy...

rélni.

ZÜRICH

don 17.54/2

Milánó 26.42

Berlin 122.9

59.62/2), Sz

Belgrád 700.

Felkér

re postautal

szelvényen k

nek, hogy m

forgó összeg

Kávéhá

denütt kér

A jegyzők sérelmeik tömegét tették szóvá kolozsvári rendkívüli közgyűlésükön

Kolozsvár. Saját tud. Szombaton délelőtt 10 órakor tartotta meg a kolozsmegyei jegyzőtestület rendkívüli közgyűlését, amelyen a lezártított fizetések miatt éles kifakadások hangzottak el. A közgyűlés kimondta, hogy amennyiben a kormány vissza nem állítja a régi fizetéseket, perrel fogják megtámadni, mert a mostani havi 2000 és 2500 leies fizetésekből a jegyzők sem megélni, sem családot eltartani nem tudnak. Követelik az utazási átalányok rendezését is. Egy jegyző, akinek négy-öt községe van, a hivatása teljesítésével járó utazásoknak nem tehet eleget, mert a szükséges utiköltséget nem tudja behajtani a községeken. Memorandumban fordulnak a kormányhoz, amelyben ezeken kívül azt is szóvá teszik, hogy egyes megyékben túlságosan uralkodik a politika. Az olyan jegyzőket, akiket pártszempontból nem tartanak megbízhatónak, télvíz idején is áthelyezik és ahol a jegyző hajtja be az adót, büntető levonásokat eszközölnek a jegyző fizetéséből, ha nem tudja behajtani a kirót összeget. Végül felhózzák, hogy 14 év óta nem történt előléptetés. A kormányhoz küldendő memorandumot Stoica János elnök olvasta fel s egyhanguan elfogadták.

Halálos áldozata és több sebesültje van a pesti ólmos esőnek. Budapestről jelentik: Hétfőn az esti órákban ólmos-eső szakadt a fővárosra, ami rengeteg közlekedési zavart okozott, mert az aszfaltburkolatot veszedelmes jégréteggel borította be. Bár az uttesteket azonnal homokkal hintették be, mégis rengeteg baleset történt. *Becheft* Armin kerületi orvos lecsúszott a villamosról, a kocsit alá került, amely féllábát lemetszette s a kórházban a nagy vérvesztés következtében meghalt. Ezenkívül több esonrtörés és nagyszámu könnyebb sebesülés történt.

Romániai mérnökök kirándulása Budapestre. Budapestről jelentik: Értesítés érkezett a román mérnöki hivataltól, hogy a közeli napokban mintegy 300 román mérnök tanulmányuttra jön Budapestre. A kirándulást román részről *Blankenberg* román ipari főfelügyelő, Magyarország részéről a kereskedelmi minisztérium és a GyOSZ szervezi. A vendégek elsősorban az állami üzemeket, majd a nagyobb ipartelepeket tekintik meg. Különösen pedig a magyar utépitést tanulmányozzák.

Tiltakozás a katolikus munkásság-nak a munkakamarákban való mellőzéseért. Temesvár. Saját tud. Botez munkügyi felügyelő és dr. *Paran* prefektus kedden összehívta a Munkakamara III. szekciójának időközi bizottságát. A katolikus munkások részéről dr. *Schiff* Béla kért szót, tiltakozását jelentette be, hogy a bizottság megalakításakor a katolikus munkásokat mellőzték, holott a munkügyi minisztériumnak táviratilag jelezték, hogy az Ipar és Kereskedelmi Kamara alkalmi bizottságában 2-2 taggal részt vesznek. Kérte a prefektust, hogy lépjen közbe. A katolikus munkások szeretnék hinni, hogy a Munkakamara az összes munkásokért van és ők részt kérnek a munkából. A prefektus válaszában kijelentette, hogy ennek semmi akadálya nincs, szó lehet arról, hogy a bizottság tagjait ki fogják cserélni.

ZÜRICH I ZÁRLAT. Párizs 20.18^{1/2}. London 17.54^{1/2}. Newyork 517. Bruxelles 71.92^{1/2}. Milánó 26.42. Madrid 42.45. Amsterdam 207.90. Berlin 122.95. Wien (schilling) 72.95 (forg. 59.62^{1/2}). Szófia 375. Prága 15.30. Varsó 57.90. Belgrád 700. Bukarest 308.

Felkérjük mindazokat, akik részünkre postautalványon összeget átutalnak, hogy a szelvényen kifejezetten megjelölni sziveskedjenek, hogy milyen rendeltetéssel lett a szóbanforgó összeg átutalva.

Kávéházakban, vendéglőkben mindenütt körje az „Erdélyi Lapok”-at.

(Tudósításunk eleje az első oldalon).

gültek. Különösen tetszéssel fogadják Amerikában a válság rendkívül gyors megszüntetését.

Varsóban a lapok kommentár nélkül közlik Hitler kancellári kinevezését.

A német szociáldemokraták nem látják időszerűnek az általános sztrájkot

Berlinből jelentik: A politikai érdeklődés homlokterében most az a kérdés áll, hogy vajjon a baloldal, elsősorban a szociáldemokraták és kommunisták az új kormány elleni tiltakozásul és tüntetésül megszervezik-e valóban az általános sztrájkot?

Hitlerék egyezkedő tárgyalásai a katolikus pártokkal

Politikai körökben ugyancsak nagy érdeklődéssel várják a centrumpárt és a bajor néppárt állásfoglalását. Goering, a birodalmi gyűlés elnöke, akit az új kormányban a légügyi minisztérium és a porosz belügyek vezetésével bíztak meg, hétfőn délután érintkezésbe lépett a centrummal. Hitler pedig Kaas prelátust, a párt egyik vezérét kedre kérte magához. Hitler célja az, hogy a centrumot kormánya támogatására, vagy a kormányba való belépésre

A szociáldemokraták állásfoglalására legjobban világít rá a párt lapjának, a *Vorwärts*-nek hétfői vezércikke, amely azt mondja, hogy előbb adódni kell a megfelelő helyzetnek, amely megköveteli az erők legvégsőbb megfeszítését. Addig a harc készség és teljes egység megőrzésére van szükség.

A birodalmi gyűlés szociáldemokrata frakciója elhatározta, hogy a birodalmi gyűlés legközelebbi ülésén bizalmatlansági indítványt tesznek az új kormány ellen. A szociáldemokrata párt vezérének tanácskozása során az a vélemény alakult ki, hogy a párt valamennyi alkotmányos eszköz kihasználásával a legélesebb harcot indítja a kormány ellen.

rábirja. Az igazságügyi minisztériumot ezért nem töltötték meg be, sőt több porosz tartományi minisztérium is betöltetlen.

Ha a centrum nem hajlandó a kormányba belépni, igyekezni fog Hitler odahatni, hogy a két párt: centrum és bajor néppárt türelmi időt biztosítsanak a kormánynak. Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy a centrum hajlandó lesz várakozási álláspontra helyezkedni és konciliáns magatartást tanúsítani Hitler kormányával szemben.

Alkotmányos kormányzás

A hitlerista rohamosztagokból nem lesz hivatalos karhatalom

A hétfő délutáni minisztertanácson Hitler bejelentette, hogy kormányát a nemzeti szocialista párt kormányának tekinti.

Dr. Fricch belügyminiszter kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy a birodalmi kormány meg akarja tartani az alkotmányt és nem akar parlamenten kívüli, ugynevezett kényszerhelyzetet teremteni. Hangsúlyozta továbbá, hogy a kormány a kommunista párt beállítását mellett foglalt állást.

Arra a kérdésre, hogy a párt rohamosztagait beilleszti-e a kormány a karhatalomba,

— Fricch dr. tagadólag válaszolt.

A hétfő esti és éjszakai felvonulásokat a berlini adóállomás rádióriport alakjában állandóan ismertette. Goering rádiószózatában a hétfői lelkesedést 1914. augusztusának lelkesedéséhez hasonlította, amikor — ugymond — szintén egy nemzet indult el, hogy megvédelmezze mindazt, amiéje van.

— 1933. január 30-ika az a nap lesz Németország történetében, amikor a nemzet ismét megtalálta önmagát! — fejezte be beszédét Goering.

A németországi kommunisták elkecseregetett tüntetéseikbe kezdtek

Berlinből jelentik: Újabb jelentések szerint a charlottenburgi összeütközés másik súlyos sebesültje, Markovszky rohamosztag parancsnok meghalt. A sebesültek száma 20-25-re tehető. A házkutatás alkalmával egyik lakásban két sebesültet találtak. Valószínű, hogy a merénylőkhöz tartoznak. Letartóztatták mindkettőt.

Spandauban, lövöldözés közben, egy kommunista súlyosan, egy könnyebben megsebesült. Britzben három Steglitzben 3, Schweinfurtban egy halott és két súlyos sebesült.

Berlinben is voltak újabb kisebb

összeütközések az örömmámorban uszó nemzeti szocialisták és az ellenük feldühödött kommunisták, meg szocialisták között. A Müllerstrassén a kommunisták megkezdtek a szabottázt. A villamos síneket megrongálták, a kocsik ablakait bezúzták.

Hamburgban szintén erőszakkal megakadályozták a villamos forgalmat, több ablakot bezúztak.

Általában az egész birodalom területén tovább folyik a fékevesztett agitáció az általános sztrájk megindítására. A kommunisták kedd délutánra nagy felvonulást terveznek a lübecki kapuhoz.

Most jelent meg II. kiadásban
Elekes Boldizsár velőkgig ható könyve

Krisztust-Kenyeret!

cimen. A legújabb magyar könyvpiacnak ennél nincs megrázóbb alkotása s két hét alatt az első kiadás teljesen elfogyott! — A 254 oldalas, fénykép-illusztrációs könyv kapható az ERDELYI LAPOK könyvosztrályánál. — Ara a pénz előzetes beküldése mellett 145 lej, utánvétellel 155 lej

Negyvennyolc óra Mécs Lászlóval

Találkozás a Költővel, a Pappal, a Világgal, a Cimborával és az Emberrel

Kolozsvár. (Saját tud.) Szakadó esőben, dagadó töcsák között csuszlik az autóbusz az állomás felé, megdrádti vizek fölött, mint Noé bárkája a megmaradt jóemberekkel. Mécs László fogadására megyünk az esti vonathoz, vagy tizenöt, vidáman s telve idillikus, szinte karácsonyi várakozással.

Várunk. Szakad az eső. Messze felizzik a dűbörgve közeledő mozdony két parázs-szeme, a vonat befut és megáll. Lárma, tülekedés, hordár.

— Félős, hogy nem fogjuk felismerni — mondja valaki — hiszen egyikünk sem találkozott vele még.

Mégis felismertük. Abban a pillanatban felismertük, amikor kilépett a vonat lépcsőjére.

— Szerencsések, Mécs vagyok.

Kézfogások következnek, meleg üdvözlő szavak. Mécs László másodpercek alatt hódít meg mindenkit. Akinek bemutatkozik, akivel kezét fog, akinek szemébe néz, teljes biztonsággal érzi, hogy ekkora figyelemmel, ennyi kizárólagos felé fordulással, ilyen közvetlenül barátkozó szeretettel „csak neki” mutatkozott be Mécs László. Mindenki ezt érzi külön-külön.

Elindul a kijárat felé. Erős termetén károsu, fekete kabát feszül, nagykarimájú, fekete kalapja alól makrancosan bugyannak ki a gesztenyeszínű hosszú fürtök. Aki nem ismeri, mozsizínésnek, vagy piktornak is nézhetné. Kicsit gyermek is, aki felnőtten játszik. Hajjongón, jobbra-balra lengve jár, mintha valami, csak általa hallott, néma dalam ütemére hajladoznék belül a szíve. Beszélget. Több, mint vidám: egyenletesen deris és belülről világítóan szép. Autóba ül, amely elindul és nesztelenül surran a vízfényes kövezeten.

A maradék hó is elolvadt. Az eső elállt. Szinte tavaszi, meleg szél suhan át Kolozsvár fölött. Az öreg tornyok, háztetők huncutul, boldogan bölöngatnak. Egymásnak adják a hirt:

— Itt van Mécs László!

Reggel és délelőtt.

Néhány sorban szeretnők átvezetni most az olvasót Mécs László Kolozsváron töltött óráin, filmszerűen pergetve az eseményeket. Szeretnők megmutatni, hogyan él körútjai alatt, hogyan tölti idejét és hogyan ajándékozza magát mindenkinek ez a kivételes, csodálatos és tiszta ember.

Reggel korán kelt. A piarista rendház emeleti kápolnájában mondta el miséjét. Ezalatt szobája lassan megtelt látogatókkal. Papok jöttek el hozzá, piarista házigazdái, a kolozsvári estélyt rendező Szociális Misszió hölgydeputációja, régi barátai, tisztelői, újságírók és mások, ismeretlenek. Mécs László befejezte miséjét és lejött szobájába.

Az ezután következő pillanatok a „világfi” tökéletes művészetével alakított pillanatok voltak. Reggelijét úgy fogyasztotta el, hogy közben barátjaival beszélgetett, deputációknak válaszolt tréfás és komoly szavakkal, autogrammokát írt alá, újságíróknak nyilatkozott és anekdotákat mesélt el életéből. Megérkezett utánaküldött aznapi postája. Beszélgetés közben bontotta fel a hatalmas levélköteget, átfutotta a leveleket és sürgönyöket.

Tömegesen kapta a kolozsvári meghívásokat is. Akikhez el tudott menni, külön jegyezte noteszébe, a többieknek néhány sorban levelet írt s átadta a szolgálatára álló cserkészeknek. Már deket harangoztak, de a látogatók nem apadtak, sőt mind többen és többen jöttek. A folyosón „szerényebb” tisztelők álldogáltak, akik csak látni kívánták, vagy egy-egy papirszelvényt óhajtottak vele aláírni.

— Kérem, érezzék otthon magukat — mondta délben Mécs László — én ugyanis most kénytelen vagyok eltávozni...

Autótaxiért küldött. Látogatásokra indult. Első útja Reményik Sándorhoz vezetett. A Dónát-uti Reményik-villa egyik emeleti szobájában félórát töltött együtt a két nagy magyar költő, csöndes és meghitt beszélgetésben. A taxi lent várakozott... Aztán hajrá, tovább!

Délben és délután.

Mire hazaért, újabb látogatók és tisztelők várakoztak a folyosón. Néhány szó, néhány kézfogás, mosolygás, néhány autogram s a várakozók elégedetten távoztak.

— Délután pihenni szeretnék — mondta, de akik látták, nem is tudták elhinni, hogy ennek a vidám, mozgékony, eleven, sziporkázó embernek pihenésre legyen szüksége. A délutáni pihenő óra alatt előre megbeszélte, titkos kopogtatással jutottunk be Mécs László szobájába.

Mécs László fel- és alá sétált és — breviáriumozott.

Künt ismét gyűltek a tisztelők és kíváncsiak. Négy órakor a fényképészhez kellett elmenni, akinek már délelőtti ígéretet tett Mécs László. Gyalog ment. Barátai vele mentek, sarkában voltak, kísérték az utcán, bementek a fotografushoz.

Mulatságos, kedves pillanatok. Mécs László egészen gyermek lesz. Áll a tükör előtt és fésülködik. Leül a gép elé, fintorokat vág, kamaszkodik, kacagatja a körülötte levőket.

— Most férfias komolyság, így ni... — vezényli sajátmagának.

— Most tessék barátságosan mosolyogni...

Hétszer kattant el a masina s egy óra múlva már a kirkatban is volt a kitünően sikerült fénykép. Ez a körülmény azonban csak megnehezítette a Mécs László helyzetét. Ettől kezdve ugyanis még inkább megszorodtak a látogatók, akik — a fényképeket hozták aláírni.

A fényképezéstől ismét látogatásokra ment Mécs László. Egy, kettő, három. Félhatkor gróf Bethlen Györgynél tea. Félhatkor a Palace-kávéház került sorra, ahol íróbarátai várakoztak Mécs Lászlóra. Nyolckor vacsora.

Este és éjszaka.

Este már félkilencor megtelt a katolikus gimnázium hatalmas diszterme. Kilenc órakor pontosan meg lehetett kezdeni a műsort, mert sem ülő, sem álló-hely nem volt. Valósággal az egymás hátán ültek s a falakon lógtak az emberek. Az elővételben árusított jegyek már a délután folyamán elkeltek. A zsufolt teremben mindenki ott volt, minden fajta, minden keresztény felekezet, minden kor, minden rang és minden foglalkozás.

Nem túloztunk, amikor előzetes bejelentőnkben azt írtuk, hogy Mécs László fellépése ünnepe lesz Kolozsvárnak. Valóban ünnep volt. A lélek csodálatos ünnepe, a teljes megbékülés, a teljes feloldozás ünnepe. Reményik Sándor vezeti be az estét. Percekig ünnepelték az erdélyi költőt, aki emelkedett, súlyosan zengő szavakkal üdvözölte és méltatta a Felvidékről jött nagy magyar költőtársát.

Mikor Mécs László szépséggel teli, férfias alakja megjelent a dobogón, nagy tiszta, kék szeme szembevilágított az emberekkel: szünni nem akart a lelkesedés. A taps ilyen orkánját még nem hallotta a gimnázium diszterme soha eddig.

Jöttek a versek egymásután. A zengő mély orgánus, amely valóságos orkesztert szólaltat meg és muzsikáltat egyszerre, meleggel és lélekkel töltötte meg a termet és a lelkeket. Az „Aranyos kisikém”, a „Vád- és védbeszéd”, „A királyfi három bánata”, a „Bűvész” és a többi versek a lélek hatalmát és a világegyetem minden misztériumát

ÚJ KÖNYV!
MOST JELENT MEG!
MÉCS LASZLÓ
LEGYEN VILAGOSSÁG

című verseskötete. Mécs Lászlót nem kell külön ismertetni Erdélyben. Minden itteni úti valóságos diáda-út. Az új Mécs-ötet ára füzve 108 lei. Kötve 1.000 ei és portó.

Megrendelhető:
az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

a hallgatók közé varázsolták. Akik nem tudták eddig, most megtudták, hogy a Mécs László szájában élet lesz a versből, hús és vér és kenyér. Nem művészet az ő szavalása, hanem a művészetet is felolvasztva magában, sokkal több: Élet, amelyhez mindnyájunknak elvitatathatlan és hatalmas közünk van.

Két órán keresztül szavalt Mécs László. Csodát művelt az emberekkel. Könnyes szemeket látunk és pihegő melleket. Az emberek szerettek volna egymás nyakába borulni és sírni. Mindenki szeretete volna megcsókolni a szomszédját, mindenki szeretett volna kibékülni haargosával. Emberré és gyermekké változott mindenki, aki szegyelte gondjait, kishitűségét, szegyelte és rengő lélekkel bánta élete minden eddigi csunyaágát és rosszágát.

Csodálatos este volt. És olyan hirtelen véget ért...

Utána alig lehetett bírni a tömeggel. Ismét megkezdődtek az ostromok: autogram-kérés, fényképalírás.

Éjjelkor teát rendezett a Misszió Társulat a Központi Szállodában Mécs László tiszteletére. Itt mindenki volt a költő; minden asztalhoz odaiült, mindenkiel beszélgetett, mindenkit szeretett. Fáradtság nem látszott rajta.

— Nem fáraszt ez az ünnepeletetés? — kérdeztük tőle.

— Nem, mert ez az életemem. Nagyon szeretem az embereket. Szeretnék egészen közéjük vegyülni és életem minden pillanatában együtt lenni velük. Mindegy, hogy szegény, vagy gazdag, mindenkit szeretek, aki ember. Az ünneplés? Nem bánt és a lelkem mélyén élő nagy alázat sem sérti, mert tudom, hogy nem nekem szól, hanem világ-nézetemnek, küldetésemnek, a katolikumnak, a szeretetnek. Amit mondok, nem magamtól mondom. „Én, Mécs László, Isten trombitája...” — idézi sajátmagát.

Késő éjszaka távozik csak a vendégek köréből.

Nagy dolgok apróságok mögött.

Még egy egész napot töltött Kolozsváron Mécs László. Második napja semmivel sem volt nyugodtabb, mint az első. Éppen úgy rajongók között, ünnepeletések között folyt le, mint az első.

Reggel résztvettem magányos miséjén a csöndes kápolnában. Ministráltam neki. A szentmise csodálatos misztériuma soha olyan mélyen nem hatott rám, mint a Mécs László miséje. Az ő, szép latin szöveg minden könyörgése igazán könyörgés volt s a nagy papköltő hangjából még az is megérthette volna értelmét, aki szót sem tud latinul.

Lelke mélyéig megrendülve, behunyt szemmel, szótalolván mondta az átváltozás hatalmas szavait:

— Hoc est e-nim cor-pus me-um...

A hitetlennek is hinnie kellett volna, ha látta volna Mécs Lászlót misézni.

Vasárnap délelőtt újra pódiumra lépett. Második zsufolt ház. Nagybőrra az ifjuság töltötte meg a nézőteret. Gombostűt sem lehetett volna elcsipteni, annyian voltak. Vége-hossza nem volt a lelkesedésnek. Rózsa József tanár üdvözölte Mécs Lászlót az ifjuság nevében. Autogram-kérés.

Ebéd. Délután látogatások. Rövid séta a városban, templomlátogatás. Öt órakor Vágó Gábor szobrászművész műtermében ült. A szobrász áhítattal és művészi lázzal mintázta a költő impozáns, szép fejét.

Vasárnap este, csöndes, meghitt vendéglői zugban ismét íróbarátaival jött össze Mécs László. Itt megnyugodott. Felolvasó, csöndes jó fiu lett a melegen dobogó szívű, csöndes, meghitt barátok között. Lelkének igaz, jóságos melegét korlátozás nélkül öntötte szét a kis társaságra. Gyermek volt, jókedvű, szinte féktelenül vidám barát, anekdotázó, csintalan cimbor.

Éjszaka bucsuzott.

Korán reggel elutazott Marosvásárhelyre, ahonnan tovább megy szebeni és tordai estélyére.

Mikor kezét fogott velünk és búcsút vett, szeretnénk volna átkarolni és úgy kérlelni: Ne menj még! Te olyan jó vagy, te olyan igaz és tiszta és nagy és gyermeki vagy... Nélküled sokkal rosszabb, mint Veled.

Mégis elment. El kellett mennie, mert máshol is várják.

Éjszaka hideg északi szél süvöltött végig Kolozsváron és ismét hideg lett tegnap óta...

(d. j.)

HIREK

Felelősszerkesztő: **Perédi György**

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13. — Telefon 802.

Budapesti képviselő: **dr. Verzár Gyula**
Budapest, IX., Erkel-u. 12. földsz.
Telefon: 88-0-81. Csekk száma: 22.853

A német vámszövetség

1833
február
1

Hitler Adolf kancellárrá történt ki-
nevezésével olyan fordulathoz érke-
zett Németország, amilyent még a
nagy német birodalom is csak száz
években egyszer tud felmutatni. Pedig, ha átgondol-
juk Németország történetét, az változatosabb, ese-
ménygazdagabb bármelyik európai állam történe-
ténél. Azt tartják, hogy bizonyos események bizo-
nyos időközökben megismétlődnek. Németország
mai eseményei valóban ezt látszanak igazolni és
a legújabbkori történések nagyban hasonlítanak a
százévekkel ezelőtiekhez. Forradalmak és ellenforra-
dalmak bontogatják a híres német egységet. 1830-
ban a franciaországi júliusi forradalom a német
nemzet elnyomott, de ki nem irtott törekvésének a
nemzeti egység és az alkotmányos szabadság iránt
új erőt adott. Sok apró német államban támadtak
mozgalmak; Szászország, Hannover, Hessen, Braun-
schweig alkotmányt kaptak, sőt egy német nemzeti
gyűlés eszméje is felmerült. Azonban a szövetség-
tanács a nemzeti és szabadelvű mozgalmak ellen
lépett fel és az 1832-iki, Metternich szaván induló
nemzeti gyűlést elhatározta, hogy a szövetségnek joga
van akár fegyveres erővel is fellépni — felszólítás
nélkül — bármely forradalmi megmozdulás ellen.
Minden politikai egyesületet és gyűlést betiltottak
s ilyen határozatokot hoztak 1833-ban is, amikor az
egyetemeket is szigorú ellenőrzés alá helyezték, sőt,
megtiltották az iparoslegényeknek, hogy Svájcba,
Franciaországba, vagy Belgiumba menjenek tanul-
ni, nehogy ott „liberális eszmék fertőzzék meg
őket.” Ebben a korban egyetlen haladás a nemzeti
egység felé az 1833 február elsején megteremtett
német vámszövetség volt, amely — Ausztria kivé-
telével — az összes német államokat egyesítette,
nagy hatást gyakorolva a német ipar és kereske-
delem fejlődésére. Hogy ma, 1933-ban sikerül-e Hit-
lernek rendet, egységet teremteni Németországban,
az a jövő títka.

Romániában is politizálni akarnak a királyi közjegyzők. A nagyváradi Köz-
jegyzői Kamara hétfőn tartotta meg évi köz-
gyűlését, amelyen a megye valamennyi köz-
jegyzője résztvett s az új vezetőség választását
is megejtették. Ezek szerint a Közjegyzői Ka-
mara új elnöke: **Candrea János** dr. nagyváradi
közjegyző lett, alelnök: **Moldován János** dr.
élesdi közjegyző. A tanácsba dr. **Pop Cornel**
belényesi, dr. **Hărăgus Stefan** és dr. **Ilica Joan**
nagyváradi közjegyzőket választották. A fe-
gyelmi bizottság tagjai: dr. **Russu** nagyváradi
és dr. **Hărăgus Stefan** nagyváradi közjegyzők.
A kamara főtájkára ezidén is dr. **Hărăgus** ma-
radt. A közjegyzők tegnapi közgyűlésén általá-
nosabb jellegű problémák is szerepeltek a napi-
rendben. Így például dr. **Oros Szevér** tasnádi
közjegyző javasolta, hogy az ország összes ka-
maráival egyetértve, a nagyváradi Közjegyzői
Kamara indítson akciót, hogy magyarországi és
franciaországi mintára, a politikai választásokon
Romániában is jelölhessenek szenátorokat
és képviselőket. A közgyűlés elfogadta az in-
dítványt.

Diákbál Kolozsváron. A kolozsvári
magyar főiskolai hallgatók szegény diáktársaiak
felszólítására február 11-én, szombaton este
9 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara összes
termeiben diákbált rendeznek.

**Nagykárolyban fizetni kell a sze-
mélyazonossági igazolványokért.** Nagy-
károly. Saját tud. A nagykárolyi városban
most kezdtek meg az új személyazonossági igazo-
lványok kiosztását. Bár minden városban
díjtalanul adták ki, a nagykárolyi állandó vá-
lasztmány 10 leit vesz az igazolványok után,
ami családos embereknek súlyosabb megterhe-
lést jelent, mert minden családtag után 10 leit
kell fizetni.

A váradai diákság hétfőn is tüntetett a bukaresti vasgárdisták mellett. Hétfőn
este újabb diáktüntetés volt Nagyváradon. Va-
sárnap ugyanis a rendőrség azért akadályozta
meg a jogakadémiai diákságnak demonstratív
felvonulását, mert nem volt engedélyük, hétfőn
azonban, miután a diák-elnök ígéretet tett,
hogy minden rendezvénytől tartózkodni fog-
nak, a rendőrség engedélyezte a felvonulást. A
Petru Maior diákegyesület tagjai zászló alatt
az Egyesületi (Szt László) térre vonultak s a
királyszober előtt beszédek hangzottak el,
amelyben a bukaresti vasgárdisták akciójának
támogatását jelentették be, teljes mértékben
szolidaritást vállalva. A diákok ezután tönk-
sorokban a főuccára vonultak. A tüntető menet,
amelynek végén feltűzött szuronyokkal egy
szakasz csendőr haladt, nagy feltűnést keltett a
korzó idején, a demonstráció azonban már nem
okozott különösebb izgalmat a lakosság köré-
ben. A diákok a „Casa Nationala” épülete elé
vonultak, ahol a menet szétszórt. Incidens
nem fordult elő.

Enyhe vértisztító a jóízű Koprol hashajtó

Mergező vaselin miatt megbüntetett gyáros. A temesvári Ratzdorfer-cég a nagyváradi Apolló drogériának nagymennyi-
ségű vaselint szállított, de a drogéria rájött,
hogy mergező anyagokat tartalmazott. Felje-
lentésére a temesvári egészségügyi felügyelő-
ség ötezer leire büntette a Ratzdorfer céget. A
törvényszék keddi tárgyalásán, bár bűnösnek
mondotta a céget, a büntetést 3 ezer leire szá-
llította le.

Még nem derítették ki a sajtóvámosi plébános gyilkosát. Miskolcra jelentik:
A sajtóvámosi plébános meggyilkolásának nyomozása még nem tud biztos eredményt fel-
mutatni. Már négy gyanúsítottat tartóztattak
le, köztük **Lóránd Miklós** kántor-tanítót, ami
nagy feltűnést keltett, mert 23 éve van a községben és mindenki becsülte, szerette. A tanító
letartóztatása felkavarta a falu intelligenciájá-
nak hangulatát, mert senki sem hisz a bűnös-
ségében. De a csendőrök előtt már mindenki
gyanus. Most egy költséges életmódjával fel-
tűnt munkanélküli fiatalembert tartóztattak le
a miskolci rendőrség, akivel együtt négy gya-
nusított van.

A tűzbiztosításért felgyújtotta a pajtáját. Barabás Sándor székelyhídi gazda
1930 októberében a Minerva biztosító r.-nál
szőlőbeli pajtáját 20 ezer leire biztosította tűz-
kár esetére. Két hónap múlva leégett a nád-
fedelees pajta. Barabás Sándor a csendőrök előtt
bevallotta, hogy ő gyújtotta fel. A törvényszék
előtt kedden lagadni próbált, de a tanúk rá-
vallottak. Két évi és hat hónapi fogházra ítél-
ték. Az ügyész súlyosbításért, a védő felmenté-
sért felebbezett. Az ügyész kérte a vádlott azon-
nali letartóztatását, de előrehaladott korára és
családjára való tekintettel egyelőre szabadlábra
helyezték.

Gróf Hallerből — rikkancs. Buda-
pestről jelentik: Gróf **Haller János** volt föld-
birtokos rikkancsengedélyért folyamodott. A
gróf az újságíróknak elmondotta, hogy apjá-
nak Erdélyben is voltak birtokai, amelyek kö-
zül több per alatt van. A perek részint magán-
jellegűek, részint optáns-perek. Ha ezeket meg-
nyeri, kap vagy 60—80 ezer pengőt. Addig
azonban nincs miből élnie. A **Haller család**
Erdély történelmi családjai közé tartozik, jelen-
tekeny szerepe volt a fejedelemségek alatt.

Nagyvárad piaci árak (január 31).
Buza 700, rozs 550, árpa 350, zab 270, tengeri
210, korpá 160, 0-ás liszt 11, 7-es liszt 8 lei.

MEGJELENT:

Dr. Tóth Tihamér

ismert és kedvelt egyházi
szónoknak, legújabb pré-
dikációs kötet:

HISZEK JÉZUS KRISZTUSBAN

Az izlésesen kiállított, diszes amatorkötésben
megjelent könyvet az ERDELYI LAPOK kiadó-
hivatalában lehet megrendelni 250 lejért. A pénz
előzetes beküldése esetén portót nem számítunk.

Legjobb harisnyák és keztük

szalag, csipke és rövidaruk, női és férfi fehér-
neműk, D. M. C. himző- és horgoló-cérnák,
gyapju kötő-fonalak nagy választékban.

Olcsó szabott árak

Czillér Imre áruházában

Elütötte a vonat a gazdák szekerét.
Kedre virradó éjszaka 11 órakor néhány falusi
gazda Erselindnél (Bihar m.) a vasuti töltésen
akart áthajtani. A vasuti őrszerevette, hogy
jön a vonat és a sorompót abban a pillanatban
eresztette le, mikor a szekér a sínekre ért, úgy,
hogy a lovak a sorompó egyik oldalán, a szekér
pedig a másikon maradt. A gazdák leugrottak
a szekérről, **Balog Mihály** kocsis azonban már
nem tudott idejében elmenekülni. Szemén és
karján ulyosan megsérült. Vonattal hozták be
Nagyváradra a biharmegyei közkórházba. Álla-
pola veszélyes, de életben maradásához van
remény.

Letartóztatott házasságszédelgő.
Nagyvárad városában volt egy ideig napidíjas
Kurczmantel Lajos, de elbocsájtása után mun-
kanélkül maradt. Menyasszonya, majd felesége,
Klein Minerva támogatta, akinek 18 ezer leinyi
hozományával a napokban megszökött. Tegnap
feleségével az uccán összetalálkoztak. Az asz-
szony a rendőrszeggel elfogatta. A rendőr-
ségen kiderült, hogy Kurczmantelnek már két
törvényes felesége van, akiket szintén kifosz-
tott és megszökött tőlük. Letartóztatták s át-
adták az ügyészségnek.

Elkobozták Biharmegyében a Falvak Népe című lélekromboló lapot. Néhány
hétrel ezelőtt tömegesen kísérték be a „Falvak
Népe” című, magyar nyelven írott s a nyomor-
ba sodort falusi magyar proletariátust lelketle-
nül bujtogató hetilap olvasóit a nagyváradi
ügyészségre. A megtévesztett, szerencsétlen
falusiakat, mint kommunista-gyanus egyéneket
kezelt a román államhatalom, de ugyanakkor
a román sajtó polgári lapjaiban hasábos cikkek
üdvözölték örömjongva a Falvak Népet, mint
„a kisebbségi magyar újságírás egyetlen ko-
moly orgánusát”. Mi ez? — kérdeztük annak-
idején és megdöbbenésünk csak akkor volt
nagyobb, amikor a minden nemzeti értéket,
egyházat és vallásokat egyaránt gyalázó ko-
lozsvári hetilapot, az erősen görög-keleti színe-
zetű „Calendarul”, Nichifor Crainic lapja is
feldicsérte egyik utóbbi számában. A román
sajtó óváicója első perctől kezdve gyanus volt
s ezt a gyanút a „Falvak Népe” nemzeti érte-
keket s a Magyarországot gyalázó otromba,
erőltetett cikkei igazolták... Mindezt abból az
alkalomból írjuk, hogy vasárnap a margittai
főszolgabírói hivatal intézkedésére a „Falvak
Népe” összes odaérkező számaint elkobozták. Az
erélyes kezű margittai főszolgabíró az állam
szempontjából is veszedelmesnek találta. Az el-
kobozott lappéldányokat beküldték a nagyváradi
prefekturára, ahol azonnal megindították az
eljárást és átiratban kérték a kolozsvári prefek-
turát, hogy vonják vissza azonnal a „Falvak
Népe” biharmegyei kolportázs-jogát, mert a
biharmegyei prefektúra nem enged meg a
lap itteni terjesztését. Ez a radikális intézkedés
azért történt, mert a bihari románság legna-
gyobb része magyarul is tud és így veszedel-
mes a fűzzel való játék...

**Előfizetéseket lapunkra, valamint
hirdetéseket és esetleges reklamációkat
felvesz Páskuj Nelli, Simleul-Silvaniei.**

Dr. Tóth Tihamérnak ezt a
szentbeszédgyűjteményét is
a nála megszokott tűz, erő,
világosság gyakorlatiasság
és a rendkívül finom meg-
látások jellemzik s bizo-
nyára úgy a papoknak, mint
a világi kat. híveknek ked-
velt olvasmánya s megbiz-
ható uti kalauza lesz.

Valószínűleg Amerikába szökött Freund valuta-csempész, az utóbbi idők legnagyobb gazembere

A valutacsempészés mellett lekele-arannyal és orgazdasággal is foglalkozott az erdélyi „szent ember“

Megirtuk, hogy Erdélyfalváról autón megszökött Freund Márkus, a 35 éves, kaftános, „szent-életű“ zsidó valuta-„kereskedő“ és eddig mintegy hatmillió leit vitte el azoknak, akik pénzüket jó kamatra hozzáadták. De igen sokan nem mernék jelentkezni, tekintve, az „üzlet“ büntelhető voltát, bár nemcsak Erdélyfalván, hanem Máramarostól a Bánságig voltak „üzletfelei“, magánosok és bankok egyaránt, sőt értesülésünk szerint nevesebb pénzügyezetek is érdekelve vannak tetemes összegekkel. Tehát Freund nem hat, hanem jóval több milliót vihetett magával. Erdélyfalváról Kiss Geranétól 400 ezer, Klein bodegástól 650 ezer leit, Némethytől 500 ezer leit, két leánytól, akik hozományukat adták oda, több mint félmilliót, továbbá Szatmáron a nagybátyjuktól, Perlstein Ignációl ezerkétszáz dollárt, Weinberger lisztkereskedőtől 350 ezer leit, egy idős asszonytól 70 ezer csekkoronát és még számos olyan egyéntől, akiről tudnak, de aki most letagadja, százazreket és százazreket vett kölcsön 90-től 120 percentig terjedő kamatra. Ezek egyrésze kamatban megkapta pénzének bizonyos hányadát.

A safför, akinek autóján Freund megszökött, hazaérkezett Erdélyfalvára, de nem lehet a szaván elmenni, össze-vissza hazudik és mivel feljelentés nincs Freund ellen, a csendőrség nem hallgatta ki. A szatmári ügyészséghez legalább is nem érkezett feljelentés, de állítólag az egyik károsult, Grünfeld Béla emelt valamelyes panaszt.

Freund utlevelei nem tüntek fel a hatóságoknak.

Freund Ignác szatmári petroleum-finomító fia a megszökött Freund Márkus, aki házassága után költözött Erdélyfalvára s hogy üzérkedéseit leplezze, egyszobás lakásban la-

kott s egy kis üzletet és egy kis zeig-gyárat tartott üzemben.

Allandó vizummal ellátott utlevele volt Magyarországra, Csehszlovákiába, Lengyelországra, sőt vasuti bérlete is a longyel vasutakra. És csodálatos, hogy nem tünt fel a hatóságoknak a folyton uton levő, kaftános, szegényes zsidó. Állítólag vizuma lenne Délamerika felé is.

A nagybányai aranybányák orgazdaságát gyanúsították Freundban.

A szatmári rendőrség egyik nyomozója elmondta munkatársunknak, hogy a Bányavidék lopott aranyának orgazdái régóta nyomozzák, de sikertelenül. A lopott aranyon, ezüstön óriási haszon van. Egy ízben már Freund házáig kísérték titokban egy arany szállító embert, de konkrét bizonyítékokat nem tudtak szerezni, olyan agyafurian dolgozott. A rendőrség tudja, hogy Freund utlevele Amerikai vizummal is el van látva. A sokat emlegetett hatmilliót, amit magával vitt, csak kisemberektől ered, de a rendőrség, amely útokban folytatja a nyomozást, — tudja, hogy jóval nagyobb tőkepenzesek és bankok pénzéből ered.

Bizonyos, hogy az utóbbi idők legnagyobb gazemberei köze tartozik Freund, aki nagyszerű trükkkel, ideig-óráig fizetett magas kamattal rengeteg embert csapott be, eltekintve attól, hogy a valuta és aranypenzék, aranypor csempészésén óriási összegeket keresett.

Az arannyal töltött számár átugrott Troja falán, most az arannyal, dollárral bélelt mellénye Freundot is átröpítette a határokon és biztos menedéket fog neki szerezni hasonló csempész-társai útján Lengyelországban is. Mert Európának ez a része biztosabb menedék a kaftános zsidóknak, — ahol viselete, szakálta s egész egyénisége megszokott és nem feltűnő, — mint bármelyik részén a világnak.

Lenin özvegyének mozgalma a tündérmesék érdekében. Moszkvából jelentik: A szovjet-kormány rendeletet adott ki, amelyben megengedte, hogy ezentúl a moszkvai Gorkij-kulturparkban este héttől fél tízig burzoa-táncokat is lehet járni megfelelő ellenőrzés mellett. Krupskája asszony, Lenin özvegye mozgalmat indított, hogy a szovjet-övodákba járó gyermekeknek ezentúl tündérmeséket is legyen szabad mondani. Krupskája asszony hivatkozik, arra, hogy az ifjabb nemzedék már teljesen át van hatva a bolsevista eszméktől és ennél fogva nem kell attól tartani, hogy a tündérmesék megtántoríthatnák gyermekeiket kommunista elveikben.

Szárny nélküli repülőgépet talált fel egy magyar mérnök. Sopronból jelentik: Bieker György szárny nélküli repülőgépet talált fel, amellyel az első próbatúráján 23 másodperc alatt 40 méter magasságot és 57 méter távolságot ért el. A repülőgépen a szárnyat rakétaszzerű csövek helyettesítik, amelyen keresztül turbina szívja a levegőt. A feltaláló szerint a géppel 1000 kilométeres sebesség is elérhető, kisebb javítások után.

Az Irgalmas-rend és a pénzügyigazgatóság lakbér-pöre. A nagyváradai pénzügyigazgatóság tudvalevően az Irgalmas-rend palotáját bérlé. A lakbér-törvény értelmében, aki 1929 óta bérlő, 30 százalékos redukcióban részesül. A pénzügyigazgatóság 1928-ban 300 ezer leit évi bért fizetett, de jött akkor egy törvény és eszerint 504 ezer leire emelte fel az Irgalmas-rend a lakbért. Most azonban a pénzügyigazgatóság a 300 ezer leit alap után akarja a redukción. Az Irgalmas-rend képviselője, dr. Czegléd Miklós ügyvéd szerint a pénzügyigazgatóság keresete tárgyaltalan, mert 1932. május 6-ig nem fizetett lakbért és így a bérleti jogviszony megszűnt. Ha ezt nem is veszik tekintetbe, akkor is a bérleti viszony csak meghosszabbított lehet és erre nem vonatkozik a redukciós törvény. A bíróság kérte a bérviszony fennállásának, illetve megszűntének bizonyítását és a nyugtákat.

Hetenként legalább egyszer tegyen fürdőjébe Velosa pezsgő fenyőtablettát.

Farkasok felfaltak egy rokkant futballistát. Temesvár. Saját tud. Jelentették, hogy Resica környékén az idei télen igen felszaporodtak a farkasok, különösen, mivel ezek üldözését a Resica vezérigazgatósága külön engedélyhez kötötte. Ennek a különös intézkedésnek szomorú következményei vannak. A farkasok egyre merészebbek s ez utóvégre már emberéletbe is került. Az Anina és Gerlistye közötti uton ugyanis egy farkas farkas rátámadt néhány gyalogosra. Ezeknek a sziklás, erdős uton még volt annyi idejük, hogy fákra meneküljenek, egyikük azonban az uton maradt. A farkasok nekiesetek, szétmarcangolták és társai személtárára felfalták. Hír szerint a szerencsétlen ember Rutka József huszonegy éves aninai futballista. Tavaly egy mérkőzés alkalmával eltört a lába s ezért volt most keptelen a menekülésre. Hogy különben a Bánság minden részében erős tél köszöntött be, bizonyítja az is, hogy Békás közelében az ország-uton megfagyva találták Bercea János ötvenkétéves törökszékosi gazdát, aki ittasan tartott hazafelé.

Egy szatmári kereskedő titokzatos halála. Szatmárról jelentik: Vasárnap délután Balázs Károly Teleki uccai fűszerkereskedőt a Jelinek strand közelében egy fára felakasztva találták. Több gyermeke van, békés családi életet élt, rendezett anyagi viszonyok között. Eppen ezért tették okát nem tudják megmagyarázni. Búcsúlevelet nem hagyott hátra. Bevezették a nyomozást, nem forog fenn büntény?

„Hát mégis vannak emberek...!“ Néhány nap előtt megirtuk a nyomorék Goguc Kálmán zenetanár kétségbeesztő helyzetét, akinek lábát iszonyó gránát szakította le, fél kezét pedig a sebesülés következtében szél érte. A közönség megértette az aránylag fiatal ember háborús tragédiáját és még aznap érkeztek kiadói hivatalunkhoz penzadományok, összesen 510 leit, amelyet Goguc Kálmánhoz vitt munkatársunk. Goguc alig jutott szóhoz az örömtől. Szemei elhomályosultak, lassan suttogta: „Hát mégis vannak emberek...?“ Szombat este még küldött részére K. A. 100 leit. Egy tanítónő 40 leit, Takács Mária 100 leit, özv. Szilágyi Lajosné 100 leit, szalonnát, kolbászt, Morvay András, dr. Verzár István ruhaneműket, amit szintén eljuttattunk a szerencsétlen emberhez.

Takács Mária 100 leit adományozott özv. Kapolovics Lázárnénak, akinek nagy nyomoráról és beteg gyermekéről hosszabb riportban megemlékeztünk.

Ártatlanul letartóztatott vendéglős. Kolozsvár. Saját tud. Általános felháborodást keltett Kolozsváron, hogy Molnár Gyula Árpád uccai háztulajdonos, a Zöldfa vendéglőjét vasárnap reggel a rendőrség elfogta, újjelnyomatolták róla, lefotografálták három oldalról, lezárták, majd átkisérték az ügyészségre. Ott tudta csak meg, hogy mindez azért történt vele, mert egy törvényszéki ügyben többször megidézték, az idézőt azonban sohasem kapta kézhez, az mindig úgy került vissza a törvényszékhez, hogy Molnár Gyulának bejelentett lakása nincsen Kolozsváron. Ezért elrendelték körözését és így tartóztatták le. Molnár Gyula az ügyészségen felmutatta személyazonossági bizonyítványát, amely szerint a rendőrségen bejelentett lakása van, ház- és vendéglőtulajdonos és minden egyéb ügye rendben van. Az ügyészségről azonnal szabadon engedték. Molnár az elszennvedett meghurcoltatásért elégteltelt fog követelni.

Tudatlanság, vagy akadékoskodás. Dicsőszentmárton. Saját tud. A hivatalnokok akadékoskodására jellemző eset történt a kisküküllőmegyei pénzügyigazgatóságon. Egy nyugdíjas özvegy szabályszerű iratokkal jelentkezett a pénzügyigazgatóságon nyugdíjért. Egyik iratában a községi jegyző igazolta, hogy özv. N. N.-né életben van és nem tölt be közhivatalt. Mások is erre az igazolásra folyósították a nyugdíjat, most azonban az osztályfőnök addig bogarászott a törvényben, míg megállapította, hogy igazolni kell azt is, hogy az özvegy nem ment férjhez, s miután erre nem volt külön okmánya, nem akarta aláírni a kiutalást. Csak nagynehezen lehetett vele megérteni, hogy az a nő, aki özvegy, nincs férjhez menve és csak hosszas vita után látta be, hogy az jegyző igazolványa szabályszerű s így nem kellett a nyugdíjas özvegynek még egy bélyeges okmányt kiállítani.

MEGJELENT!

Sándor Imre: Katolikus ifjúsági imakönyvének II. kiadása

Hittanár urak
figyelmébe!

Középiskolások számára egyedüli imakönyv egész Erdély területén
440 oldal, szép egész vászonkötésben, arany nyomással.

Csak
60
Leit

Egyedüli megrendelési hely:
ERDELYI LAPOK ORADEA

KÖZGAZDASÁG

Az iparüzés „numerusz klauzusa”

— Hatezer leibe kerül egy új iparigazolvány —

A régi Magyarországtól elszakított területeken az 1884. évi XVII. törvényekben foglalt magyar ipartörvény van hatályban ma is. Ez a törvény az iparigazolványok megszerzéséről igen szabadelvűen intézkedik. A negyedik szakasz ugyanis akként rendelkezik, hogy aki az ország területén ipart, vagy kereskedést szándékozik üzni, — tartozik e szándékát az elsőfokú iparhatóságnál bejelenteni. A bejelentés alapján az iparhatóság három napon belül köteles az iparigazolványt kiállítani s ha ez meg nem történik, a bejelentő az ipart a három nap eltelté után minden továbbiak nélkül megkezdheti és gyakorolhatja.

Az ipartörvény 4-ik szakaszának rendkívüli jelentősége az, hogy ebben kodifikálta a magyar törvényhozás az iparüzés szabadságának modern elvét és megszüntette a sok évszázados multu cég-rendszert.

Ne vitassuk ezuttal, hogy mai megítélés szerint melyik rendszer felel meg inkább a gazdasági és szociális követelményeknek, — csupán annyit állapítsunk meg, hogy Románia az iparszabadságot meg nem szüntette, sőt azt az érvényben álló törvényes intézkedéseken kívül alkotmányjogilag is biztosította.

És még sincsen Romániában — közelebről Erdélyben — iparszabadság. Sőt az iparüzés terén a szó szoros értelmében „numerusz klauzus” van. A legszomorubb pedig a dologban az,

hogy a korlátozás éppenséggel nem a legalkalmasabb elemek kiszekelődését szolgálja, hanem csupán a vagyoni szempontból kevésbé tehetőseket zárja ki az ipari és kereskedelmi tevékenység teréről. A helyzet ugyanis a következő: Az iparigazolványnak ezelőtt csupán jelentéktelen összegű bélyegilletéke volt. Most azonban minden új iparosnak, vagy kereskedőnek fizetnie kell a betegsegélyező pénztár részére 500 leit, az iparkamarai véleményért 100 leit, az iparigazolvány bélyegéért 662 leit, helyszíni szemléért 700 leit a kérvény bélyegéért 13 leit és a cégbejegyzésért 650 leit. Ezek a taxák és illetékek összesen 2635 leit tesznek ki, amelyhez még közönséges iparoknál az állampolgársági, meg az erkölcsi bizonyítvány megszerzésének költségei járulnak. Aki tehát önálló iparos, vagy kereskedő óhajt lenni, — még lélekzetet sem vehet, amíg 3000 leinyi „adminisztratív költséget” ki nem izzad. Képesítéshez kötött iparoknál le kell fizetni még az ipartestületi járulékot is, amely a testületek kiszabása szerint 500—3000 lei között mozog.

A törvényben megszabott 3 nap elteltével pedig nem kezdheti meg a folyamodó az ipari, mert — bejelentését el sem fogadja az iparhatóság, mielőtt a magas taxák lerovását nem igazolta.

Mi ez, ha nem a legigazságtalanabb és legmúltánytalanabb „numerusz klauzus”?
(—ob—)

A nagyváradai Arutözsde Társulat rendes évi közgyűlése

A közgyűlést Iacob Niste, a tanács elnöke nyitja meg és közli, hogy Dr Popper Ákos elhalálozása folytán megüresedett elnöki pozícióra a tözsde érdeke olyan szakember megválasztását kívánja, aki a rendkívüli idők dacára is megállja a helyét, aki értékelni tudja a tözsde jelentőségét és aki szívesen dolgozik annak nagygyá tétele érdekében.

A közös érdek és meggyőződés hiedelmében vél cselekedni akkor, amikor e tisztség betöltésére Zavislag Adolfot ajánlja, akit egyhangúlag választanak meg.

Az új elnök vezetése alatt a tözsde mellett működő választott bíróság tagjainak a megválasztása következik. A termény osztályba beválasztottak: Barbu Romul, Borgida Béla, Dénes Izidor, Fuch Sándor (Szalonta), Fried Béla (Nagykároly), Katz József (Szalonta), Katzender József, Klein Mihály, Koliner János, Mezey Márton, Morvay Dezső (Pankota), Moskovits Ernő, Moskovits Izidor, Dr Pop Romul, Dr Popa Teodor, Selzer Armin, Steiner László, Vámos Jenő, Vas Adolf, Weiser Eisig.

A különféle osztályába: Bikfalvy Albert, (Berindan), Bíró Albert (Szatmár), Bilek József, Danese Jacob, Fehér István (Szatmár), Dr Friedländer Sándor, Frischländer A., Dr Demetrovits Elek, Kardos Sándor, Kemény Vida, Kratnzhor Miklós, Dr Pop Octavian, Dr Rocsin Teodor, Szemere Miklós, Wertheimer Sándor, (Szatmár), Ritter Aladár (Gyíres), Dr Viua Traian, Bartsch József (Szalárd), Schwartz György (Gyapoly).

Papp János titkár olvassa fel azután a tözsde 1932. évi jelentését, amit a közgyűlés teljes melegeggedéssel vész tudomásul. A tözsdén az elmúlt esztendőben 2100 vagon különféle gabonaneműt jegyeztek be 73 és fél millió lei értékben. A tözsde szakértő-bizottsága több mint 50 ízben adott véleményét. A tözsde-bíróságnál pedig 34 keresetet tárgyaltak.

Az Arutözsde Társulat hálás köszönetét

fejezi ki Niste Iacob tanács-elnöknek az elért szép eredményért és a tözsde érdekében kifejtett igen értékes, érdektelen közreműködéséért.

Moskovits Izidor javaslatára, Zavislag Adolfot a tanács tagjai közé választják egyhangúlag.

Kijátszották a katolikus munkásokat a munkakamara körül

Temesvár. Saját tud. A felállítandó temesvári Munkakamara időközi bizottságát most nevezte ki az illetékes minisztérium. Az időközi bizottság feladata, a kamarai választásokat lebonyolítani. A Munkakamara kisiparos tagozatának időközi bizottságát az Ipartestület előterjesztése alapján nevezték ki, csak hogy a pótlagok sorába az előterjesztéstől eltérően az egyik kisebbségi iparos helyett román nevezett ki a minisztérium. Az ipari alkalmazottak és a kereskedelmi alkalmazottak tagozataiba szociáldemokratákat neveztek ki, mégpedig a temesvári munkügyi felügyelőség előterjesztésére. Kínos benyomást keltett, hogy a katolikus munkásokat teljesen mellőzték. Ez a szándék már akkor nyilvánult meg, amikor a Katolikus Munkásegylet titkára a munkügyi felügyelőségen azt a felvilágosítást kapta, hogy semmiféle előterjesztést, intézkedést nem tesznek, amíg arra külön írásbeli rendelet nem érkezik a minisztériumból. A rákövetkező napon viszont avval fogadták, hogy késő, a felterjesztés már megtörtént. A katolikus munkások táviratilag tiltakoztak Joannitescu munkügyi miniszternél ezen eljárás ellen és egyúttal be is nevezték a maguk jelöltjeit. Ezt a távirati bejelentést azonban nem vették figyelembe. A legutóbbi városi választások után, amikor a szociáldemokraták gyengesége nyilvánvalóvá vált s a városi tanácsba egyedül a katolikusok kerültek be, mint a munkásság képviselői, teljesen érthetetlen a szociálisták favorizálása. Különben az időközi bizottságokat ma délelőtt iktatják be hivatalukba.

Milyen olcsó a földgáz?

Dicsőszentmárton. Saját tud. Torda, Marosvásárhely, Medgyes és Dicsőszentmárton földgázfogyasztóinak s főként a már nem fogyasztóknak szomorú tapasztalataival szemben a Román Földgáz R.-T. utóbbi időben, mikor már fogyasztóinak nagyrészt elvesztette, hangos reklámokban állandóan hirdeti, hogy a földgáz használata a mai árak mellett is 30 százalékos megtakarítást jelent a faárrakkal szemben. Így akarja régi fogyasztóit visszaédesgetni s Marosvásárhelyen, ahol feltűnő kevesen vezették be a földgázt, ezzel a fogással szeretne új fogyasztókat szerezni. Hogy mi az igazság a földgázárak alacsony voltában, arra élénk világot vet az Országos Iparos Egylet marosvásárhelyi csoportjának a kormányhoz juttatott memoranduma, amelyben Csizsár Lajos egyesületi elnök a következőkben mutat rá az állítólagos alacsony árakra: 8200 kalóriát adó fa értéke az erdőben 49 bani, a lupényi szén a termelő helyen 54 baniba, a pakura pedig 70 baniba kerül. Ezzel szemben a földgáz ára 132—142 bani. Tehát több, mint kétszer annyi, mint bármely más fűtőanyag. Ha ez nem így lenne, a fogyasztók minden hangzatos reklám nélkül visszatérnének a gázfűtésre, illetve fel sem hagyták volna a gázzal. Egyébként jellemző a gáztársaság hatalmára, hogy a földgáztörvény általánosságban előírja a gáz árát, ami nem lehet magasabb, mint a fogyasztó lakhelyéhez legközelebb eső fűtőanyag a helyi helyén, tehát mint a fa az erdőben, a pakura a forrásnál, vagy a szén a bányában. De hát ezt a törvényt nem hajtották végre s így a fogyasztók továbbra is ki vannak téve a gázdiktatori önkénynek.

Egy év alatt százezer kllóval esett vissza a húsfogyasztás Tordán.

Saját tud. Nagyon érdekes adat domborodik ki Torda város 1932. évi vágóhídi statisztikai kimutatásából. Beszédes adat, amely azt igazolja, hogy bár a város lakóinak létszáma egy év alatt 20.000-ről 22.000-re szaporodott, mégis a város húsfogyasztása 1932. évben éppen százezer kllóval volt kevesebb, mint 1931. évben. A vágóhídon 1931-ben levágott és Tordán elfogyasztott sulya 607.311 kg. volt, ezzel szemben ez az összmenyiség 1932-ben már csak 507.201 kg-ot tett ki. A húsfogyasztásban való ilyen nagy (15 százalékos) visszaesés egyrészt a húsélektől való egyre általánosabb tartózkodás, másrészt és — sajnos — főképpen a folyton romló kereseti viszonyok és mostoha életkörülmények okozták.

Nyugdíjazták Lendvai Jenőt, a temesvári iparkamara főtitkárát.

Temesvár. Saját tud. A kereskedelmi és iparkamara hétfőn délelőtt ülést tartott, amelyen Lendvai Jenő főtitkár nyugdíjazási kérését tárgyalta. Az igazgatóság határozata szerint a nyugalmazott főtitkár eddigi hatáskörét teljes egészében továbbra is megtartja. A tárgysorozat érdekes pontja: a kisipari szakosztály megalakítása. A kisiparosok ugyanis saját tagozatukat a kereskedelmi és iparkamarában akarják felállítani, mert a munkakamarában nem látják érdekeiket megvédve. Az igazgatóság továbbította kívánságukat a minisztériumba s elhatározta a kisipari szakosztály megalakítását.

A nők kincse

A dr. Szentpéteriné „AZ ÉN SZAKÁCS-KÖNYVEM” című szakácsművészeti könyv (IV. kiadás) 1000 oldal terjedelemben. A legnagyobb és legtökéletesebb szakácsművészeti könyv. 1000 darab recepten közli a modern szakácsművészet termékeinek leírását: Levesek, sülték, tészták, befőttek stb. készítését. A leírása olyan házas, hogy aki eddig soha sem főzött, az is tud általa főzni és jó ételeket készíteni. A Szakácskönyv ára díszkötésben 150 lei, fűzve 125 lei. Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályában és Eüssy József könyvkereskedőnél, Torda.

SPORT

Osszeállították a finnek ellen kiálló magyar tornászcsapatot

Elénk érdeklődés mellett zajlott le a MOTESZ válogatóversenye a finn-magyar mérkőzésre. A verseny legjobbjai Sárkány István, Hegedüs József, TFSC, Sárkány István, KISOK, Hegedüs József, UTE és Lenzi Rezső voltak. Pelle és Péter nélkül a következőképpen alakult ki a válogatott keret:

Az összes szerelken: 1. Sárkány István TFSC 74.3 p., 2. Sárkány István KISOK 73.9 p., 3. Hegedüs József UTE 72.6 p., 4. Lenzi Rezső BTC 71.9 p., 5. Vida OTE 69.8 p.

Korlátlan: 1. Hegedüs József UTE 19.1 p., 2. Sárkány István TFSC 18.8 p., 3-4. Boros Péter BBTE és Sárkány István KISOK 18.6 p., 5. Lenzi Rezső BTC 18.3 p.

Nyújtón: 1. Sárkány István TFSC 19 p., 2. Sárkány István KISOK 18.7 p., 3. Tóth Lajos DTE 18.3 p., 4. Vida Ignác OTE 18.1 p., 5. Sallay János Kiskunfélegyháza 16.6 p.

Lovon: 1. Hegedüs József UTE 19.5 p., 2. Boros Péter BBTE 19.2 p., 3. Lenzi Rezső BTC 19 p., 4. Sárkány István KISOK 18.1 p., 5. Antal Nándor BTC és Sárkány István TFSC 17.4 p.

Gyűrűn: 1. Sárkány István TFSC 19.1 p., 2. Boros Péter BBTE 18.8 p., 3. Lenzi Rezső BTC 18.6 p., 4. Sárkány István KISOK 18.5 p., 5. Hegedüs József UTE 18 p.

Lovas legyőzte Énekest

Vasárnap rendezték meg Budapesten az ökölvívó csapatbajnoki küzdelmeket. A legjobb magyar ökölvívók állottak kötelek közé, mert ezúttal eldől, hogy ki fogja megnyerni a vándordíjat.

Ez egyes küzdelmek közül messze kiemelkedett Énekes és Lovas harca, amely váratlanul az Énekes vereségével végződött. A csapatbajnoki sorrend a következő: 1. BTK, 6 p., 2. Bp. Vasutas 3 p., 3. MÁVAG 2 p., 4. BSE 1 p.

Megejtették a válogatást is az északi utra a következőképpen: Légsúly: Kubinyi NSC, bantamsúly: Lovas BTK, pehelysúly: Énekes Bp. Vasutas, könnyűsúly: Fogas BTK, weltersúly: Erdős BSE, középsúly: Farkas Bp. Vasutas, kishétsúly: Szigeti FTC, nehézsúly: Körösi NSC.

Megkezdődött a téli diák-olimpia. A Torino mellett, Bardonecchiában létesített téli sporttelepen vasárnap délután nyitották meg a diák-olimpiát. Az olimpiára 14 állam főiskoláival neveztek be. A magyar diákok jég-hokki csapata az első csoportban a legkeményebb ellenfelekkel Olaszország, Csehszlovákiával kerültek össze.

Nádas Ödön lett a magyar labdarúgó szövetség kapitánya. A MLSZ országos tanácsa szombaton tartotta kapitányválasztó ülését. Tizennyolc szavazat közül Nádas Ödönre 14, Földesre 2 és Erdős Zoltánra 2 szavazat esett.

A NAC újabb győzelme Corsica szigeten. A Nagyváradi Atlétikai Club labdarúgó csapata vasárnap Corsica válogatott csapatával mérkőzött és azt 6:1 arányban fölényesen legyőzte.

A rossz üzletmeneten csak a jó HIRDETÉS segít.

Hirdessen az **Erdélyi Lapok-ban**

mert hirdetése vevőt hoz és állandó forgalmat jelent.

MAGYAR Üriasszonyok Lapja

Legszébb kivitelű szépirodalmi és művészeti folyóirat. Modern kézimunka, divat és gyermeklap-melléklettel. Színház, társaság, zene, kozmetika és háztartási rovatokkal. Megjelenik havonta háromszor. Megrendelhető és mutatványszámot küld **Török János** Oradea, postafiók 47. Visszatérítők kerestetnek.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Nagyvárad:

Városi Színház:

Szerda délután és este: *Román előadás*
Csütörtök este 9 órakor: *Fanny*.
Péntek este 9 órakor: *Édes ellenség*.
Szombat délután fél 4 órakor: *Akárki*. (Ifjúsági előadás).
Szombat este 9 órakor: *Forgószél*.
A hét előadásaira a színházi pénztár már árusítja a jegyeket, amely a színház baloldalán van.

Kolozsvár:

Egész héten mozi.

Szatmár:

Szerda: *Kain*. (Al Saham román író drámája).
Csütörtök délután 4 órakor: *Manolita*. Este fél 9 órakor: *Mosoly országa*. (Csermák Lajos fellépésével).
Péntek délután 6 órakor: *Nótás kapitány*. Este: *Román előadás*.
Szombat: *Zsákba macska*. (Operettbemutató).

Beszterce:

Szerda: *Csók a tükör előtt*.
Csütörtök: *Weekend*.
Péntek: *Jó házból való urilány*.
Szombat: *Emy*.
Vasárnap délután 3 órakor: *Jimmi és Jill*.
6 órakor: *Emy*. 9 órakor: *Régi orfeum*.
Hétfő: *Irja hadnagy*.

Temesvár:

Szerda este fél 9 órakor: *Teve*.
Csütörtök délután 4 órakor: *Zsákba macska*.
Csütörtök este fél 9 órakor: *Jó házból való urilány*.
Péntek este fél 9 órakor: *Forgószél*.
Szombat este fél 9 órakor: *Alvinci huszárok*.
Vasárnap délelőtt 11 órakor: *Érik a buza*.
Vasárnap délután 4 órakor: *Zsákba macska*.
Vasárnap este fél 9 órakor: *Mágnás Miska*.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankim 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Alláskeresőknek 33 százalék kedvezmény.

Albalmazás

A marosújvári közjegyző kantonjára állásra pályázatot hirdet 1933 febr. 19-iki határidővel. Fizetés bizonytalan, jelenleg havi 1500. Leu. Lakás nincs, iskola nincs Rom. kath. leghaztanács.

Intelligens leány, aki az üzletkezelés és varráshoz is ért, gyermek mellé ajánkozik. Címeket "Vidék" és "Mező" jellegére kér a kiadóhivatalaiba.

Magántitkári vagy bármilyen bizalmi állást keres, szerény igényekkel egyetemi végzettségű, teljesen megbízható, románul, németül, magyarul beszélő, 42 éves férfi. Címe a kiadóban.

Egy megbízható tisztviselő és leány felelősek mindenek két tagu családnak. Körös-u. 62.

Okleveles gyógyszerész hosszú praxissal, "dirigenta" val, bármilyen állást elfogad. Beszél perlekt románul, ma yarul, németül. Cím a kiadóban.

Lakás

Kétszobás és háromszobás modern lakás kiadó. Str. Mihai Sorbul széles ucca 11.

Ujonnan festett csinos, újavari lakás február 1-re mellékhelyiséggel kiadó. Körös u. 62.

Bútorozott szobát keres a város urinó. Címeket "csakis központban" jellegére ker a kiadóban.

Házasság.

30 éves intelligens ipáros 400 000 Leije megvásárolná, leveleket "Idem" jellegre a kiadóba kérek.

Influenzával gondoskodják arról, hogy gyomra és beleit a természetes "Ferenc József" keserűvíz használata által többször és alaposan kitisztítsanak.

AZ, UJ TELJES

SZENTEK ÉLETE

I. kötet január-március, II. kötet április-június, III. kötet július-szeptember, IV. kötet október-december hónapokra első életrajzokat foglalja magában

Egy kötet ára:

Füzve	90 lei.
Félvászonkötésben	120 "
Díszkötésben	180 "
Bőrkötésben	240 "

Szent István Társulat, Budapest, kiadása.

A hata mas mű nem hiányozhat egy keresztény család asztaláról sem. Szakszerű ismertetésére visszatérünk.

Megrendelhető az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Dr. Schütz Antal egyet. tanár szerkesztésében négy kötetben jelenik meg.



Az első kötet már megjelent.

folytatólagosan ebben az évben mind a négy kötet megjelenik.

Vidéki főmegbízottaink: Arad: A "Vasárnap" kiadóhivatala, Str. Bratianu. Aradi kiadóhivatal: P. M. Vitoazul 4. — Brassó: Paulusz Ferenc Középcsa 59. — Bukarest: Jávör Béla, Str. Matei Basarab 10. — Csíkszereda: Albert István. Gyergyószentmiklós: Ferenczy Árpád — Kézdivasárhely: Földi István, Piata Reg. Maria 24. — Kolozsvár: Dr. Sulyok István, Főter. 13., emelet. — Marosvásárhely: Elekes Pálné, Kemény György u. 58. — Nagyvárad: Sultész József, Str. Gen. Moson 21. — Szatmár: Rencz Antal, Karitászkönyvkereskedés — Temesvár: Missio Gyula, Püspöki palota, Str. Lovovics 1. — Zsilvölgyi képviselő. Molnár Sándor, Petroseni. Magyarországi: Dr. Verza Gyula, Budapest, IX. ker. Széchenyi u. 12. Telefon: 88-0-81. — Minden a lapunkkal kapcsolatos ügyben tessék nevezettekhez, vagy a közeli városi hivatalokhoz fordulni.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt. Készült a Szent László nyomda Rt. körforgógépen Oradea (Nagyvárad) Str. Carol II. No. 5.